

Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігі
Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

**1-4- СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН «БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ» ОҚУ
БАҒДАРЛАМАСЫНА ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ**

Астана
2023

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының Ғылыми-әдістемелік кеңесі шешімімен ұсынылды (2023 жылғы 20 наурыз №1 хаттама).

1-4- сыныптарға арналған «Бейнелеу өнері» оқу бағдарламасына әдістемелік нұсқаулық.—Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 57 б.

Ұсынылып отырған нұсқаулықта Қазақстан Республикасы білім беру ұйымдарының бастауыш сыныптарында «Бейнелеу өнері» пәнін оқыту бойынша оқу-әдістемелік жұмыс түрлері берілген.

Әдістемелік нұсқаулық орта білім беру ұйымдарының басшыларына, білім басқармалары мен бөлімдерінің, оқу-әдістемелік орталықтардың/кабинеттердің әдіскерлеріне, бастауыш сынып мұғалімдеріне арналған.

© Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023

КІРІСПЕ

«Бейнелеу өнері» оқу бағдарламасы өскелең ұрпақты рухани-адамгершілік және эстетикалық сезімдерге тәрбиелеуге, ұлттық (халықтық) бейнелеу өнері туралы, Қазақстанда тұратын этностардың мәдениеті туралы идеяларды қалыптастыруға, өнер саласында базалық білім алуға (бейнелеу, қолданбалы өнер, сәулет, дизайн), өнерге деген қызығушылықты дамытуға, өнер арқылы ұлттық әдет-ғұрыптар мен салт-дәстүрлерге құрмет сезімін қалыптастыруға, білім алушылардың көркемдік-бейнелеу дағдыларын, шығармашылық әлеуетін, өнер туындылары туралы ақпаратты іздеу, алу, талдау және пайдалану дағдыларын, өзінің шығармашылық қызметі арқылы өз ойларын білдіру және негіздеу дағдыларын дамытуға бағытталған.

Бұл бағдарлама классикалық оқыту жүйесіне сүйенеді. Бейнелеу өнері-классикалық өнердің барлық негізгі түрлерін: бейнелеу (кескіндеме, графика, мүсін), конструктивті (сәулет, дизайн), сәндік-қолданбалы (дәстүрлі халық өнері) зерттеуді қамтитын көркем мәдениетке кіріспенің тұтас жүйесін білдіреді. Бағдарлама мазмұны табиғаттан, есте сақтау қабілетінен және қоршаған әлемнің әртүрлі объектілері мен құбылыстарының қиялынан сурет салу, қоршаған өмір тақырыптары бойынша графикалық және кескіндемелік композициялар жасау, бейнелеу өнері туралы әңгімелерден тұрады. Классикалық жүйе білім алушылардың бейнелеу қабілеттерін, көркемдік талғамын, шығармашылық қиялын, кеңістіктік ойлауын, эстетикалық сезімдерін және сұлулықты түсінуін дамытуды көздейді.

Бастауыш сынып білім алушылары үшін бейнелеу өнері мен қолданбалы шығармашылық туындыларын қабылдау, көркем шығармаларды оларда көрсетілген мазмұн, көркемдік экспрессивтілік құралдары тұрғысынан талқылау және талдау, педагог қойған оқу міндетінің сәйкестігі де үлкен маңызға ие. Шығармашылықтың мұндай рефлексиясы жағымды оқу сипатына ие.

Қабылдаумен байланысты оқу тақырыптарын жеке сабақтар ретінде де, практикалық шығармашылық жұмыстың міндеттерімен бірге қабылдау міндеттеріне біріктіруге болады (өнер туындыларын қабылдауға және қоршаған шындықты эстетикалық бақылауға оқу уақытын сақтай отырып).

Сабақтарда білім алушылар көркемдік іс-әрекеттің алуан түрлілігімен және техникалық қолжетімді әртүрлі көркем материалдармен танысады. Практикалық көркемдік және шығармашылық іс-шаралар оқу уақытының негізгі басым бөлігін алады.

Сабақ уақытында білім алушылардың қызметі көркемдік қызметте ынтымақтастық дағдыларын қалыптастыру міндетімен жеке немесе топтық форматта ұйымдастырылады.

I. БАСТАУЫШ СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН «БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ» ПӘНІ БОЙЫНША ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

«Технология және өнер» білім беру саласының мазмұны «Музыка», «Көркем еңбек», «Еңбекке баулу», «Бейнелеу өнері» оқу пәндері арқылы беріледі.

«Технология және өнер» білім беру саласы пәндерінің мазмұны қоршаған ортаны біртұтас қабылдауды қалыптастыруға, оны визуалды өнер мен музыка құралдары арқылы тануға; бейнелеу өнерінің, қолөнер мен музыканың адам өміріндегі рөлі туралы алғашқы түсініктерді дамытуға, қазақтың ұлттық сәндік-қолданбалы өнеріне, музыкалық салт-дәстүрі мен әдет-ғұрпына, әлемдегі басқа халықтардың өнеріне құрметпен қарауға тәрбиелеуге; өнердің алуан түріне адам өмірінің көрінісі ретінде адамгершілік-эстетикалық көзқарасын тәрбиелеуге, бастауыш мектеп білім алушыларының көркем және музыкалық-шығармашылық дамуына бағытталған.

«Бейнелеу өнері» оқу пәнін оқытудың мақсаты мен міндеттері

Бастауыш сыныптардағы «Бейнелеу өнері» пәні оқу-тәрбие үдерістерінің органикалық бірлігі болып табылады. Онда эстетикалық және көркемдік білім беру, көркемдік қызметтегі білім мен оқыту дағдыларының дәйекті және жүйелі түрде көрсетілуіне негізделген.

Пәндік дағдыларды игеру өздігінен аяқталмайды, бірақ көркемдік таным мен шындықты бейнелеу, шындыққа эстетикалық қатынасты қалыптастыру, білім алушылардың шығармашылық әлеуетін дамыту құралы ретінде қызмет етеді.

Бейнелеу өнерін оқыту бұл ойлаудың ерекше тәсілін үйрету. Бейнелеу өнері кеңістікті, пішінді, көлемді, түсті көруге және беруге үйретеді және табиғат, адам үйлесімін тануға үйретеді, білім алушылардың эстетикалық және эмоционалды қабылдауын дамытады.

Бейнелеу өнеріне оқыту барысында білім алушылар ойлау, визуалды есте сақтау, шығармашылық қиял, көркемдік қабілеттер, адамгершілік және эстетикалық сезімдерді дамытады және бұл дүниетанымды сәтті қалыптастырудың қажетті шарты болып табылады.

Бейнелеу өнері білім алушы тұлғасын дамытудың маңызды құралы болып табылады. Сабақта тұлғаның дербестік, фокус, дәлдік, еңбексүйгіштік сияқты қасиеттері қалыптасады.

«Бейнелеу өнері» пәнін оқытудың мақсаты көркемдік білім беру және эстетикалық тәрбие болып табылады, білім алушыларды Қазақстан мен бүкіл әлемнің рухани және материалдық мәдениетінің ажырамас бөлігі ретінде бейнелеу өнері әлеміне тарту, олардың тұлғасын қалыптастыру мен дамытудың тиімді құралы болып табылады.

«Бейнелеу өнері» пәнін оқытудың міндеттері:

- адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру; адамгершілік сезімдерін тәрбиелеу, Қазақстан халқының мәдениеті мен басқа елдердің мәдениетін құрметтеу;
- қоршаған әлемге деген көзқарасын шығармашылық жұмыстары арқылы білдіре білу;
- бейнелеу өнерінің түрлерімен (графика, кескіндеме, сәндік-қолданбалы өнер, мүсін, дизайн, сәулет) және бейнелеу өнерінің жанрларымен (пейзаж, портрет, натюрморт, анималистік жанр және т. б.) танысу;
- кеңістіктікте ойлау қабілеттерін қалыптастыру;
- графикалық дағдыларды және тұстану қабілеттерін дамыту;
- ұсақ моториканы, логикалық ойлауды, ойлаудың дербестігін және идеяларды іске асыруды дамыту.
- әр түрлі материалдармен жұмыс жасаудың көркемдік дағдылары мен әр түрлі бейнелеу техникаларын игеру;
- шынайы өмірде көркем мәдениеттің көрінісін көру қабілетін дамыту (мұражайлар, сәулет, дизайн, мүсін, сәндік-қолданбалы өнер және т. б.)
- балаларда сезімдік-эмоционалдық көріністердің, зейін, есте сақтау, қиялдау қабілеттерін дамыту;
- дербестік, мақсаттылық, дәлдік, еңбексүйгіштік сияқты тұлғалық қасиеттерді қалыптастыру.

Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

«Бейнелеу өнері» оқу бағдарламасы келесі принциптерді сақтайды:

Құндылыққа бағытталған тәсіл. Құндылықтардың идеялық негізі – отансүйгіштік, жауапкершілік; құрмет; ынтымақтастық; еңбек пен шығармашылық; ашықтық; өмір бойы білім алу болып табылады.

Іс-әрекеттік тәсіл. Қоғам дамуының осы кезеңіндегі жалпы білім беретін мектептің маңызды міндеттерінің бірі – білім алушыларды білім қорымен «қамтамасыз ету» емес, сонымен қатар оларға өздігінен ақпарат алуға және шығармашылық, ғылыми-зерттеу жұмыстарына белсенді қатысуға мүмкіндік беретін дағдыларды қалыптастыру. Осыған байланысты оқу процесіне білім алушылардың оқу, шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға және дамытуға ықпал ететін технологияларды енгізу өзекті болып табылады. Әрекеттік әдіс тек іс-әрекетті оқытуды ғана емес, сонымен бірге білімді терең және нық игеруді қамтамасыз етеді.

Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл. Жеке тұлғаға бағытталған білім беру балалардың жеке бас ерекшеліктерін (жас, физикалық, психологиялық, интеллектуалдық) ескере отырып, олардың тәрбиесіне, біліміне және дамуына, сондай-ақ кез келген балаға ерекше тұлға ретінде қарауды көздейді.

Сараланған тәсіл. Білім алушылардың жас және жеке бас ерекшеліктерін есепке алумен сипатталатын оқыту, әрбір білім алушыны оның мүмкіндіктері мен қабілеттері деңгейінде оқыту; оқытуды білім алушылардың әртүрлі топтарының ерекшеліктеріне бейімдеу. Саралап оқыту барысында білім

алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес дамуын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін түрлі әдістер, тәсілдер, оқыту нысандары және арнайы дидактикалық материалдар қолданылады.

Қарым-қатынас тәсілі. Коммуникативтік тәсілдің нәтижесі-қарым-қатынастың басқа қатысушыларымен өзара әрекеттесу процесінде қарым-қатынас жасау, ойларды беру және идеялармен алмасу мүмкіндігі. Оқу процесінде әртүрлі коммуникация құралдарын пайдалану білім алушылардың сыни ойлауы мен дербестігін дамытуға ықпал етеді. Оқу процесінде коммуникативтік тәсілге сәйкес қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыруға, жеке және топтық іс-әрекет процесінде өздерінің шығармашылық жұмыстары мен басқалардың жұмысын бағалау және талдауға ықпал ететін тапсырмаларды қосу қажет.

Көркемдік-технологиялық тәсіл. Бұл білім алушылардың материалдарды, құралдарды, бейнелеу өнерінің заңдылықтары мен ережелерін білу, жобалау және модельдеу шығармашылық объектілерді дайындаудың технологиялық реттілігін таңдау мәселелерін шешуге бағытталған оқу-танымдық іс-әрекеті.

Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдаланудағы құзыреттілік базалық акт-дағдыларға негізделеді және жұмыс, бос уақыт және коммуникация үшін технологияларды дұрыс және шығармашылық жұмыс барысында қолдануды қамтиды.

Осы тәсілдерді іске асыру мыналар арқылы жүзеге асырылады:

- білім алушылардың пікірін құрметтеу, оларды одан әрі дамыту үшін оларда бар құзыреттерді пайдаланудың маңыздылығын мойындау;
- мұқият таңдалған іс-шаралар мен тапсырмалардың көмегімен жүзеге асырылатын дамытушылық және ынталандырушы оқыту;
- білім алушыларға түсінікті мысалдар арқылы проблемаларды шешу стратегияларын құру;
- білім алушылардың жеке, топтық және ұжымдық қызметін ұйымдастыру;
- шығармашылық орта құру мақсатында оқытуды саралау;
- пәнаралық байланыстарды қолдау;
- шығармашылық қызмет процесіне белсенді қатысу: Оқу процесінде шығармашылық жұмыстарды зерделеу, байқау, құру, бағалау және талдау;
- білім алушылардың сыни ойлау дағдыларын дамыту;
- одан әрі шығармашылық қызметті ынталандыру үшін білім алушылардың шығармашылық жұмыстарының презентациясы (демонстрациясы).

Бастауыш білім беру деңгейінде «Бейнелеу өнері» оқу пәнін игерудің жоспарланған нәтижелері.

Жеке нәтижелер білім алушылардың оқу үдерісінде игерген жеке сапалық қасиеттерін көрсетеді:

- Қазақстанның мәдениеті мен өнеріне деген мақтаныш сезімі;

- еліміздің және әлемнің басқа халықтарының мәдениеті мен өнеріне құрметпен қарау;

- әрбір жеке адамның және жалпы қоғамның өміріндегі мәдениет пен өнердің ерекше рөлін түсіну;

- көркем-шығармашылық ойлай, байқай және қиялдай білу, эстетикалық сезімдерін қалыптастыру;

- қажеттіліктердің қалыптасуы - өнермен, табиғатпен тығыз қарым-қатынаста, қоршаған әлемге деген шығармашылық оң қатынас пен тәуелсіз шығармашылықта;

- педагогтің басшылығымен бірлескен шығармашылық жұмыс үрдісінде ұжымдық және топтық іс-әрекет дағдыларын меңгерту;

- бірлескен қызмет барысында сыныптастарымен ынтымақтаса білу, жұмыстың өз бөлігін ортақ оймен талдау мен салыстыру;

- өз шығармашылық қызметі мен сыныптастарының жұмысын талдау және талқылау қабілетінің болуы және шығармашылық міндеттер тұрғысынан мазмұны мен көркемдік сипатын білдіру құралдары тұрғысынан белгілі бір тақырыпта жұмыс жасау;

Метапәндік нәтижелер білім алушылардың танымдық және практикалық шығармашылық іс-әрекетіндегі әмбебап қабілеттерінің қалыптасу деңгейінің ерекшелігін сипаттайды:

- салыстыру, талдау, негізгі нәрсені бөліп көрсету, жалпылау;

- ұжымдық шығармашылық жұмысты орындау барысында диалог жүргізу, атқаратын қызмет түрлері мен рөлдерді бөлу қабілетін меңгерту;

- қосымша бейнелеу көркем материалдарын іздеу барысында, көркем шығармашылық жобалар мен жеке шығармашылық тапсырмаларды орындау үшін ақпараттық технологиялар құралдарын тиімді пайдалану;

- қойылған міндетке сәйкес оқу іс-әрекеттерін сауатты жоспарлай отырып, оларды жүзеге асыра білу, тиімді де дұрыс шешім нұсқаларын таба білу;

- әр түрлі көркем-шығармашылық міндеттерді жүзеге асыра білу;

- өзіндік шығармашылық қызметті тиімді жоспарлай білу, жұмыс орнын тиімді ұйымдастыра білу;

- жаңа білім мен дағдыларды игеруге және көркем шығармашылық нәтижелерге қол жеткізуге саналы түрде ұмтылу;

Пәндік нәтижелер білім алушылардың оқу пәнін игеру барысында білім, іскерлік, дағдыларды қолданумен сипатталып, көркемдік-шығармашылық іс-әрекеттегі тәжірибесімен бекітіледі:

- көркем іс-әрекет түрлерін білу: бейнелеу (кескіндеме, графика, мүсін), конструктивтік (дизайн және сәулет),

сәндік (халықтық және қолданбалы өнер түрлері);

- бейнелеу өнерінің негізгі түрлері мен жанрларын білу;

- қоршаған әлем оқиғалары мен табиғи құбылыстарға эстетикалық баға беру;

- жұмысты орындау барысында шығармашылық дағдыларды, білім мен дағдыларды қолдану;
- қазақстандық және әлемдік өнер туындыларын тану, қабылдау, сипаттау және эмоционалдық тұрғыда бағалай білу қабілеті;
- өз пікірін білдіре отырып, өнер туындыларын талқылау және талдау қабілеті;
- қоршаған өмірдегі өнер көріністерін көре білу;
- шығармашылық қызметте түрлі көркем материалдар мен көркем техникаларды пайдалану қабілеті;
- шығармашылық қызметте эмоционалды жағдайларды және табиғатқа, адамдарға және қоғамға деген оң көзқарасын жеткізе білу;
- парақтың жазықтығында және көлемде ойластырылған көркем бейнелерді құрастыра білу қабілеті;
- тұстану заңдылықтары мен негіздерін, композициялық аспектілерді, перспективаларды, графикалық және кескіндемелік сауаттылықты қолдана білу біліктерін игерту;
- қағаздан, картоннан, пластилиннен, саздан көркем бейнелерді модельдеу, аппликация және коллаж құралдарымен бейнелеу дағдыларын дамытып меңгерту;

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау туралы

«Бейнелеу өнері» пәнін оқыту нәтижелерін бағалау қалыптастырушы бағалауды қолдану арқылы жүзеге асырылады. Қалыптастырушы бағалау үздіксіз жүргізіледі, білім алушы мен педагог арасындағы кері байланысты қамтамасыз етеді және оқу процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Оқу ақпаратының бөлімін зерделеуі аяқталғаннан кейін оқытудың белгілі бір кезеңінде қалыптастырушы бағалау жүргізіледі, білім алушыларға кері байланыс беруден шығатын критериялды бағалаудың «сынақтан өтті» және «сынақтан өтпеді» қағидатын негізге алу қажет.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 1-сыныпта аптасына 1 сағат, оқу жылында 33 сағатты;
- 2) 2-сыныпта аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 3) 3-сыныпта аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 4) 4-сыныпта аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

II. БАСТАУЫШ СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН «БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ» ПӘНІНІҢ ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

Оқу материалының мазмұны бірыңғай оқу-тәрбиелік міндеттерді шешу үшін 4 бөлім түрінде топтастырылған. Бөлімдер өнердің әртүрлі аспектілерін ашады: типологиялық, тілдік, құндылық-бағдарлық, әрекеттілік және әр сабаққа әртүрлі дәрежеде қатыстырылады, кешенде бөлімдер бастауыш көркемдік білім мен тәрбие мәселелерін шешуге бағытталған.

1. *«Бейнелеу сауаттылық негіздері»* бөлімінде шығармашылық идеяларды тәжірибеде іске асыруға арналған құралдар берілген;

2. *«Бейнелеу өнер әлемі»* бөлімі оқу материалының мазмұнын ашады;

3. *«Бізді қоршаған әлем»* бөлімінде тапсырмалардың тақырыбы рухани-адамгершілік, эмоционалды-құндылық бағдарын белгілейді;

4. *«Шығармашылық»* бөлімінде шығармашылық қызметтің түрлері мен шарттарын ашылып, жүзеге асырады.

Бөлімдер өнердің әртүрлі жақтарын ашады: типологиялық, тілдік, құндылық-бағдарлық, белсенділік және әр сабаққа әр түрлі дәрежеде қатысады, кешенде бөлімдер бастауыш көркемдік білім беру мен тәрбиелеу мәселелерін шешуге бағытталған.

Бөлімдер бөлімшелерден тұрады:

- *өнерді қабылдау* бөлімшесінің міндеті бейнелеу өнері деген не және оның адам өміріндегі рөлі туралы түсінік беру, бейнелеу өнері туындыларын қабылдау процесін түсінуге және ұғынуға үйрету, Қазақстан мен әлемнің көрнекті суретшілері туралы түсінікті дамыту. Өзіндік көзқарасы мен дүниетанымын қалыптастыру, көркем-эстетикалық мәдениет пен көркемдік талғамын, стиль сезімін тәрбиелеу; өнер туындыларын талдай білу қабілетін қалыптастыру;

- *графика* бөлімшесінің міндеті білім алушыларды кеңістіктегі орнын ескере отырып, әртүрлі графикалық құралдарды (сызықтар, штрихтар, дақтар, реңктер, сәуле мен көлеңкенің үйлесімділігін) қолдана отырып пропорцияларды, көлемді, текстураны беру арқылы екі өлшемді жазықтықта үш өлшемді пішінді көруге және бейнелеуге үйрету; графикалық материалдармен танысуды жалғастыру.

- *кескіндеме* бөлімшесінің міндеті жұмыста табиғат пен түстерді эмоционалды қабылдауды, үйлесімді түс қатынастарын құру қабілетін дамыту; түсті сезінуге тәрбиелеу. Жұмысты сауатты жүргізу, көркем материалдарды сауатты пайдалану дағдыларына үйрету. Заттардың фактурасын жеткізу дағдысын; түстің көмегімен кеңістіктегі сәуле ортасын жеткізу дағдысы; бейнеленетін заттың пішінін реңмен және түспен «мүсіндеу» құбылысын зерделеуді («жергілікті түс» ұғымы және оған жарықтың әсері, нысанның пішіні мен материалдылығын берудегі реңнің рөлін) дамыту.

- *мүсін* бөлімшесінің міндеті кеңістіктік ойлауға үйрету, балалардың көлемді қабылдауын, пластикалық тілде көлем мен кеңістікті көру және жеткізу

мүмкіндігін дамытуға ықпал ету. Сабақтарда білім алушылар рельефті де, жұмыр мүсінді де орындау негіздерімен танысады;

- *сәндік-қолданбалы өнер* бөлімшесінің міндеті сәндік-қолданбалы өнер мен дизайнның тілін, заңдылықтарын түсінуге тәрбиелеу. Әсемділік туралы идеяларды маңызды және нақты жеткізуге үйрету. Стилизация және жалпылау әдістерін қолдана отырып, қоршаған әлемде кездесетін формаларды шығармашылық түрде өңдеу біліктерін қалыптастыру. Әртүрлі материалдармен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру, халық дәстүрлерімен таныстыру;

- *сәулет және дизайн* бөлімшесінің міндеті (көркем құрастыру және модельдеу) сәулет ортасы мен дизайн негіздерін зерттеу және модельдеу, қалыптау туралы білімді бекіту, көлемді және жазықтық композициялар жасау дағдылары мен көркем дизайн мәселелерін өз бетінше шеше білу дағдыларын қалыптастыру.

Бұл көркемдік білім беру жүзеге асырылатын қызметтің (немесе саланың) кіші бөлімдері. Яғни, барлық бөлімшелер бөлімдердің құрамдас бөлігі.

Ескерту: Орта мерзімді жоспарлау кезінде бөлімшелер бөлімдерде тақырыптарға байланысты қозғалуы керек. (Яғни, бөлімдердегі орта мерзімді жоспарлау кезінде бөлімшелер ұзақ мерзімді жоспарда көрсетілген тәртіппен жүрмеуі мүмкін. Мысалы: 1 бөлім «Бейнелеу сауаттылығының негіздері». Тақырыптар/бөлімшелер – «кемпірқосақ» кескіндеме 1 сағ; «Жемістер» Мүсін 1 сағ; «Ою-өрнек» сәндік-қолданбалы өнер 1 сағ; «Қылқаламға арналған стенд» Дизайн 1 сағ; «Ағаштар» графика 1 сағ; «Үй» Сәулет 1 сағ, «Күзгі пейзаж» - графика 1 сағ; «Күн мен түн» кескіндеме 1 сағ).

Бөлім		
1. «Бейнелеу сауаттылығы негіздері»	Оқу мақсаттары	Шығармашылық идеяларды іс жүзінде жүзеге асыруға арналған құралдар жиынтығын ұсынады
	Бөлімнің пәндік құзыреттері	<ul style="list-style-type: none"> - өнер туындыларын қабылдау; - көркем шығармашылықтың ерекшеліктері; - өнер түрлері; - өнер жанрлары; - көркем мәдениеттің байлығы мен алуан түрлілігі туралы идеялар (Қазақстан халықтарының мәдениеті мысалында), Қазақстан халықтарының бейнелеу өнерінің көрнекті өкілдері, қазақстандық және әлемдік өнердің жауһарларын қабылдау және эмоционалды бағалау; - бейнелеу өнерінің адамның күнделікті өміріндегі, оның материалдық ортасын ұйымдастырудағы рөлі туралы түсінік;

		<ul style="list-style-type: none"> - графика, материалдар және графикаға арналған техника: қарындаш, қалам, фломастер, бор және т. б.; - әр түрлі графикалық материалдармен жұмыс істеу әдістері мен тәсілдері, өнердегі суреттің рөлі: негізгі және көмекші; - графикалық тәсілдер арқылы ойды білдіре білу; - кескіндеме, кескіндеме материалдары, және құралдар; - түс – кескіндеме тілінің негізі, кескіндеме бейнесін жасау үшін көркемдік экспрессивтілік құралдарын таңдау; - кескіндеме арқылы ойды білдіру қабілеті; - мүсін, мүсін материалдары және олардың мәнерлі бейнені жасаудағы рөлі; - көлем – мүсін тілінің негізі, мүсіннің негізгі тақырыптары, - мүсін құралдарымен ойды білдіру қабілеті; - мәнерлі бейнені жасау үшін пластикалық мүсіндік материалдармен жұмыс істеудің қарапайым әдістері (ермексаз, гипс саз, папье маше – илеу, көлем жинау, созу және пішінді жобалау), - дизайн және сәулет – көркемдік жобалау мен модельдеуге арналған материалдардың әртүрлілігі (ермексаз, қағаз, картон және т. б.), мәнерлі бейнені жасау үшін әртүрлі материалдармен жұмыс істеудің қарапайым әдістері, - адам өмірінде көркемдік жобалау және модельдеу дағдыларын қолдану мүмкіндіктері туралы түсінік; - сәндік-қолданбалы өнер, сәндік-қолданбалы өнердің шығу тегі және оның адам өміріндегі рөлі, халық мәдениетінің сипаты туралы түсінік; - табиғаттағы формалардың әртүрлілігі, қолданбалы өнердегі сәндік формалардың негізі ретінде, Қазақстанның халықтық және сәндік-қолданбалы өнер туындыларымен танысу
<p>2. «Бейнелеу өнері әлемі»</p>	<p><i>Оқу мақсаттары</i></p> <p><i>Бөлімнің пәндік құзыреттері</i></p>	<p>Оқу материалының мазмұнын ашады.</p> <ul style="list-style-type: none"> - композиция, жазықтықтағы және кеңістіктегі композицияның қарапайым әдістері; - ұғымдар: композицияны құрудағы көлденең, тік және диагональ; - тұжырымдама: көкжиек сызығы, жақындау-қашықтау, көбірек-аздау, тосқауылдар;

		<ul style="list-style-type: none"> - композициялық орталық, композициядағы негізгісі және екінші дәрежелі, симметрия және асимметрия; - композициядағы қарама-қайшылық рөлі: төмен және жоғары, үлкен және кішкентай, жұқа және қалың, күңгірт және ашық, тыныштық және динамикалық және т. б.; - табиғаттың, адамның, жануардың эмоционалды күйінің желісі арқылы беру; - түс, негізгі және құрама түстер, жылы және суық түстер, түстердің араласуы, ақ және қара түстердің эмоционалды дыбыстағы рөлі, бейненің мәнерлілігі, түстің эмоционалды мүмкіндіктері, кейіпкердің сипаттық түсі, оның эмоционалды күйі айқын беру; - нысан әлемінің пішіні, алуан түрлілігі және оларды жазықтықта және кеңістікте беру, пішіндердің ұқсастығы мен контрастын, қарапайым геометриялық пішіндерді, табиғи пішіндерді, нысан пішінінің оның сипаты туралы түсінікке әсері, силуэт; - көлем, кеңістіктегі көлем және жазықтықтағы көлем, көлемді беру әдістері, көлемді композициялардың мәнерлілігі; - ырғақ, ырғақ түрлері (тыныш, баяу, серпінді, мазасыз және т. б.); - сызықтардың, дақтардың, түстердің ырғағы; - кескіндеме мен суреттегі композицияның эмоционалды дыбысындағы ырғақтың рөлі, элементтердің ырғағы арқылы композициядағы қозғалыстың берілуі, сәндік-қолданбалы өнердегі ырғақтың ерекше рөлі.
3. «Бізді қоршаған әлем»	<i>Оқу мақсаттары</i>	Тапсырмалар тақырыбының рухани-адамгершілік, эмоционалды-құндылық бағдарын көрсетеді
	<i>Бөлімнің пәндік құзыреттері</i>	<ul style="list-style-type: none"> - табиғаттан және есте сақтау дағдыларын меңгеру; - табиғат пен табиғи құбылыстарды, сондай-ақ қоршаған әлем құбылыстарын бақылау; - жылдың әр мезгілінде, тәулікте, әр түрлі ауа-райында табиғатты бейнелеудегі айырмашылық; - табиғаттың мәнерлі бейнелерін жасау үшін түрлі көркем материалдар мен құралдарды пайдалану; - қазақстандық және шетелдік өнер туындыларын қабылдау және эмоционалды бағалау;

		<ul style="list-style-type: none"> - әр түрлі халықтар мен дәуірлерді бейнелейтін әлемнің бірнеше жарқын мәдениеттерімен танысу; - әлемнің әр түрлі халықтарының мәдени дәстүрлерінің сипатындағы табиғи жағдайлардың рөлі, әр түрлі халықтардың өнеріндегі адам бейнесі, сәулет және сәндік-қолданбалы өнер бейнелері; - менің туған Қазақстаным, Қазақстан халқының дәстүрлі мәдениетін сипаттаудағы табиғи жағдайлардың рөлі, Туған табиғат пейзаждары, киіз үйді, тұрмыстық заттарды, еңбек құралдарын, костюмді безендірудегі сәндік жүйенің бірлігі; - дәстүрлі мәдениеттегі адам бейнесі, өнерде бейнеленген адам сұлулығы туралы халықтың идеялары; - адам бейнесі, әлемнің әртүрлі мәдениеттеріндегі адам бейнесі, замандас бейнесі, портрет жанры, өнердегі махаббат, достық, отбасы тақырыптары; - адамның ең жақсы сезімдері мен қасиеттерін оятатын кейіпкерлер бейнелерінің эмоционалды және көркемдік мәнерлілігі: мейірімділік, жанашырлық, қолдау, қамқорлық, батылдық, жанқиярлық және т. б.; - заттық орта объектілерін көркемдік жобалау және модельдеу. - әдемі және мәнерлі дизайн және сәулет нысандарының жобаларын жасау үшін әртүрлі көркем материалдар мен құралдарды пайдалану;
4. «Шығармашылық»	<i>Оқу мақсаттары</i>	Шығармашылық қызметтің түрлері мен шарттарын ашады және жүзеге асырады.
	<i>Бөлімнің пәндік құзыреттері</i>	<ul style="list-style-type: none"> - бейнелеу, сәндік-қолданбалы және көркемдік-конструкторлық қызметтің түрлі презентацияларына қатысу; - графика, кескіндеме, мүсін, сәндік-қолданбалы өнерде алынған құзыреттерді іске асыру; - табиғаттан, есте сақтау мен қиялдан алынған сурет; - шығармашылық жұмыстарда көркемдік жобалау және модельдеу дағдыларын қолдану; - графикада, кескіндемеде, мүсінде, көркемдік құрылыста және модельдеуде өз идеясын жүзеге асыру үшін мәнерлілік құралдарды таңдау және қолдану;

		<p>- жеке және ұжымдық қызметте әртүрлі көркемдік әдістер мен материалдарды қолдану;</p> <p>- бейнелеу өнері туындыларының мазмұны мен мәнерлі құралдарын талқылауға қатысу, шығармаға өз көзқарасын білдіру.</p>
--	--	---

**Бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптарына арналған
«Бейнелеу өнері» оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру
жөніндегі орта мерзімді жоспар үлгісі**

№	Ортақ тақырып	Бөлім	Бөлімше	Тақырыптар/ мазмұны	Оқу мақсаттары	Мерзімі
1-тоқсан						
1	1. Өзім туралы 2. Менің мектебім	«Бейнелеу сапаттылығы» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау	«Мұражайға саяхат» (виртуалды немесе нақты) «Бейнелеу өнері» ұғымымен және оны зерттеудің маңыздылығымен танысу.	1.1.1.1 қазақтың ұлттық және әлемдік мәдениетінің түрлі өнер туындыларын эмоционалды қабылдау	
2			3. Кескіндеме	«Кескіндеме» ұғымымен танысу. Спектрдің жеті түсі және олардың кемпірқосақта орналасу тәртібі туралы білім алу. «Дақ», «жағынды» ұғымдарымен және оларды орындау тәсілдерімен танысу.	1.1.3.1 базалық тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, кескіндеме материалдары мен құралдарын қолдану	

3		2.Графика	Әр түрлі графикалық материалдарды қолдана отырып сурет салу. Әр түрлі графикалық материалдармен танысу – қарапайым қарындаш, қара гель қаламы, түрлі-түсті қарындаштар, пастельдер, балауыз қарындаштар, маркер. Материалдардың мүмкіндіктері және сурет салу әдістері	1.1.2.1 базалық деңгейде техникалар мен тәсілдерді пайдалана отырып, графикалық материалдар мен құралдарды қолдану	
4		3. Кескіндеме	Ұғымдарды зерттеу – «Жылы» және «Суық» түстер. Түс бояуы туралы білім алу және оны кескіндемеде қолдану. Акварель бояуымен сурет салу.	1.1.3.2 кескіндеменің қарапайым тәсілдері мен техникасын қолдану	
5		4. Мүсін	«Пішін» және «көлем» ұғымдарын зерттеу. Модельдеу ережелері мен әдістері туралы білім алу.	1.1.4.1 базалық тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, мүсіндеу материалдары мен құралдарын қолдану	
6		5. Сәндік-	Ұлттық сәндік	1.1.5.1 базалық тәсілдер мен	

			қолданбалы өнер	өнермен танысу. «Бірғақ» және «симметрия» ұғымдары туралы білім алу. Жолақта қарапайым ою-өрнек салу әдістері туралы білім алу. Қылқаламмен ою-өрнек салу әдістері. Гуашь бояуымен сәндік сурет салу.	техниканы қолдана отырып, сәндік-қолданбалы өнер материалдары мен құралдарын қолдану	
7			2. Графика	Сызықтық сурет Сызықтардың әртүрлілігі және олардың сипаты. Сызықтар көлденең, тік, көлбеу, спиральды, доға тәрізді. Суретте сызықтардың әртүрлі түрлерін қолдану	1.1.2.2 базалық деңгейде графика техникалары мен тәсілдерін қолдану	
8			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Дизайн» ұғымымен танысу. Көркем құрылыс туралы білім алу. Қатырма қағаз парағын белгілеу және бұгу тәсілдері.	1.1.6.1 базалық құрылымдық техникалар мен тәсілдерді қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен құралдарды қолдану	
9				«Сәулет» ұғымымен танысу. «Модельдеу» ұғымымен танысу. Шырын	1.1.6.2 модельдеудің қарапайым техникалары мен тәсілдерін қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен	

				қорабына негізделген үйді модельдеу. Түсті қағаздан бөлшектерді белгілеу және кесу әдістері.	құралдарды қолдану	
2-тоқсан						
10	3. Менің отбасым және достарым 4. Бізді қоршаған әлем	«Бейнелену өнері әлемі» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау	«Өнер түрлері»- саяхат сабағы» Өнер түрлері ұғымымен танысу. Қарапайым деңгейде өнер түрлері танысу	1.2.1.1 өнер туындыларының тақырыбын және жұмысты орындау материалдарымен танысу.	
11			2.Графика	Графика түрлерімен танысу. «Сурет композициясы» ұғымымен танысу. Тақырыптың дизайны туралы қарапайым деңгейде білім алу. Геометриялық фигуралардың көмегімен сурет салу тәсілдері.	1.2.2.1 Графика түрлері мен жұмыстың орындалу техникасын білу	
12			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық ою-өрнектермен танысу. «Табиғи пішіндер» ұғымымен және олардың ою-өрнекке айналу жолдарымен танысу. «Қошқар	1.2.5.2 "Табиғи пішіндер" ұғымын және жұмысты орындаудың кейбір қарапайым әдістерін білу	

				мүйіз» ою-өрнегі Киізден ою-өрнек кесу әдістерімен танысу		
13			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Қарапайым деңгейде сәулеттік стильдермен танысу. Сәулеттік композицияның қарапайым әдістері туралы білім алу. Ертегі кейіпкеріне арналған үй жобасының суретін салу.	1.2.6.2 жұмысты орындау үшін сәулет стильдерімен және кейбір құрылымдау және модельдеудің қарапайым техникасымен танысу	
14			3. Кескіндеме	Кескіндеме түрлерімен танысу. Қарапайым деңгейде «сызықтық перспектива» ұғымымен танысу. «Жақын-алыс», «көп- аз» ұғымдары. Сулы қағазға акварельмен сурет салу әдістері туралы білім алу.	1.2.3.1 кескіндеме түрлері мен жұмыстың орындалу техникасын білу	
15			4. Мүсін	Мүсін түрлерімен танысу. Ермексазды белгілі бір бөліктерге бөлумен танысу. Құрастыру	1.2.4.1 мүсін түрлері мен жұмыстың орындалу техникасын білу	

				әдісімен жабыстыру әдістерімен танысу. Ермексаздан жабыстыру әдісімен мүсіндеу.		
16			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Дизайн түрлерімен танысу. «Құрылыс» ұғымымен танысу. Қатырма қағаздан жасалған жалпақ бетперде құрастыру әдістері. Симметриялық бөлшектерді кесу Әдістерімен танысу.	1.2.6.1 жұмысты орындау үшін дизайн түрлерімен және базалық құрылымдау және модельдеу техникасымен танысу	
3-тоқсан						
17	5. Саяхат 6. Салт-дәстүр мен ауыз әдебиеті	«Бізді қоршаған әлем» бөлімі	3. Кескіндеме	«Бақылау арқылы сурет салу» және «есте сақтау арқылы сурет салу» ұғымдарымен танысу. «Пейзаж композициясы» ұғымымен танысу. Әуе перспективасы, түс реңктері және оларды алу Әдістерімен танысу Акварель бояуымен сурет салу.	1.3.3.2 қоршаған әлемді бақылау және есте сақтау арқылы бейнелеу тәсілдерінің кейбір ерекшеліктерін білу, кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
18			5. Сәндік-	Өсімдік тектес ою-өрнектер	1.3.5.2 Сәндік - қолданбалы	

			қолданбалы өнер	«Жалпылау» ұғымымен танысу. Қылқаламмен өсімдік оюларын салу әдістерімен танысу. Гуашь бояуымен сурет салу.	өнердің "Жалпылау" ұғымын білу	
19			4.Мүсін	Бақылау және есте сақтау арқылы модельдеу ұғымымен танысу. Жануарды мүсіндеу. «Жануар фигурасының пропорциясы» ұғымымен танысу. Мүсіндеудегі «Жағу» әдісімен танысу	1.3.4.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу, мүсіндеу құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
20			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Табиғи нысандар элементтері бар тұрғын үй жобасын жасау үшін қоршаған ортаны бақылауды пайдалану. Қолда бар материалдардан қарапайым модельдеу әдістері туралы білім алу.	1.3.6.2 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу, сәулет құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
21			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Сәндік өнер түрлерімен таныстыру. Ұлттық ыдыс-аяқпен танысу.	1.3.5.1 қоршаған әлемнің ерекшеліктерін жеткізу үшін сәндік-	

			Торсық. «Симметрия» ұғымымен танысу. Түрлі-түсті қағаздан симметриялы пішінді кесу әдістерімен танысу.	қолданбалы өнер құралдарымен танысу.	
22		6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыр у және модельде у)	Ашықхат. Шағын нысандарда жобалау әдістерімен танысу. Шағын формадағы композициямен танысу	1.3.6.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу, дизайн құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
23		2.График а	«Бақылау арқылы сурет салу» және «есте сақтау арқылы сурет салу» ұғымдарымен танысу. Қарапайым деңгейде портрет танысу. Адам бетінің қарапайым пропорциялары туралы білім алу. Фломастермен сурет салу.	1.3.2.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу, графика құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
24		5. Сәндік- қолданба лы өнер	Әртүрлі ұлттардың ұлттық киімдерімен танысу. Ерлер мен әйелдер киімдерінің ерекшеліктерімен	1.3.5.1 қоршаған әлемнің ерекшеліктерін жеткізу үшін сәндік- қолданбалы өнер құралдарымен танысу	

				танысу. Мата коллажын орындау әдістерімен танысу.		
25			3. Кескіндеме	«Сюжеттік композиция» ұғымымен танысу. «Бақылау арқылы сурет салу» және «Есте сақтау арқылы сурет салу» ұғымымен танысу. Сюжеттік сурет композициясы туралы білім алу. Гуашь бояуымен сурет салу.	1.3.3.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу, кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
4-тоқсан						
26	7. Демалыс және хобби 8. Дені сау ұрпақ – ел болашағы	«Шығармашылық» бөлімі	6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Қатырма қағаздан ілінетін құс фигурасы. Фигураның құрылымы. Шығармашылық жұмыста құрылымдау мүмкіндіктерін пайдалану. Бөлшектерді бекіту нұсқаларын қолдану.	1.4.6.1 Дизайн идеяларын шығармашылықпен ұсыну, идеялар мен сезімдерді құрылымдау және модельдеу тәсілдері мен техникасы арқылы білдіру.	
27			2. Графика	Шығармашылық жұмыста графикалық әдістер туралы білімді қолдану. Суретте сызықтардың әртүрлі түрлерін қолдану.	1.4.2.2 Графикалық жұмысты таныстырудың әртүрлі мүмкіндіктерімен танысу	

				Бормен немесе құрғақ пастельмен сурет салу.		
28			3. Кескіндемелік	Шығармашылық жұмыста кескіндеме техникасын пайдалану. Сурет салуда жағындылар мен дақтарды қолдану. Түс реңктерін қолдану Гуашь бояуымен сурет салу.	1.4.3.1 Кескіндемелік тәсілдер мен техниканың көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
29			4. Мүсін	Бедерлі ою-өрнек. Шығармашылық жұмыста мүсін техникасы туралы білімді қолдану. Бедерлеу үшін картонды қолдану. Жуан ішекті мүсіндеу техникасын қолдану.	1.4.4.1 Мүсіндік тәсілдер мен техниканың көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
30			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Киіз үй - қазақ халқының ежелгі және қазіргі заманғы тұрғын үйі Шығармашылық жұмыста сәндік әдістер туралы білімді қолдану. Коллажда киіз бен өрімді қолдану.	1.4.4.1 Мүсіндік тәсілдер мен техниканың көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	

31			3. Кескіндеме	Шығармашылық жұмыста кескіндеме техникасын пайдалану. Гүлдерді салуда шикі-әдіс техникасын қолдану. Әр түрлі қалыңдықтағы қылқаламды пайдалану. Акварель бояуымен сурет салу.	1.4.3.2 Кескіндемелік жұмысты таныстырудың әртүрлі мүмкіндіктерімен танысу.	
32			2.Графика а	Балауыз немесе майлы борлармен шығармашылық жұмыста графикалық техниканың білімін қолдану. Суреттегі сызықтар мен дақтарды қолдану. Көбелек суреті арқылы симметрия әдістерін қолдану.	1.4.2.1 Графикалық тәсілдер мен техниканың көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
33			6.Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Ғимараттардың жақтауына пластикалық бөтелкелерді қолдану арқылы модельдеу. Ермексаздан жасалған ғимараттарға арналған жеке сәндік декорларды	1.4.6.2 Сәулет идеяларын шығармашылықпен ұсыну, идеялар мен сезімдерді құрылымдау және модельдеу тәсілдері мен техникасы арқылы білдіру.	

				қолдану. Шығармашылық жұмыста модельдеу мүмкіндіктерін пайдалану.		
--	--	--	--	--	--	--

* Ескерту: бірінші тоқсанда 8,5 оқу аптасы бар, сондықтан жоспарлауда бағдарламаға сәйкес 9 сабақ қойылды. Қажет болған жағдайда, кескіндеме немесе графика тақырыптарының бірін оңтайландыруға болады.

Бастауыш білім беру деңгейінің 2-сыныбына арналған «Бейнелеу өнері» пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі Орта мерзімді жоспар үлгісі

№	Ортақ тақырып	Бөлім	Бөлімше	Тақырыптар/ мазмұны	Оқу мақсаттары	Мерзімі
1-тоқсан						
1	1. Менің отбасым және достарым 2. Менің мектебім	«Бейнелеу сауаттылығы» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау	Саяхат сабақ. Қазақстандық және әлемдік суретшілердің өнер туындыларымен танысу.	2.1.1.1 қазақтың ұлттық және әлемдік мәдениетінің түрлі өнер туындыларымен танысу	
2			2.Графика	Графикалық материалдар. Әр түрлі графикалық материалдардың мүмкіндіктерімен танысу және оларды жұмыста қолдану. Түрлі түсті қарындаштармен бақылау арқылы пейзаж салу.	2.1.2.1 әр түрлі әдістер мен тәсілдерді қолдана отырып, графикалық материалдар мен құралдарды қолдану	
3			3. Кескіндеме	Түс дөңгелегімен танысу. Қосымша түстер. Жемістерді бояуда қосымша түстерді қолдану.	2.1.3.2 кескіндеменің әртүрлі тәсілдері мен техникасын шығармашылық жұмыста қолдану	

				Гуашь бояуымен сурет салу.		
4			2. Графика	Суретте жапырақтары бар күзгі бұтақты, бейнелеу және мәнерлеп орындау құралдарын-сызықтарды, штрихтарды қолдану. Фломастерлермен сурет салу.	2.1.2.2 шығармашылық жұмыста графиканың әртүрлі тәсілдері мен техникаларын қолдану	
5			4. Мүсін	Дөңгелек мүсін. «Ұсақ пластика» ұғымымен танысу. Жануарларды мүсіндеу. Құрастыру және жағу әдістерін қолдану. Ермексаз немесе саз балшық	2.1.4.1 әртүрлі тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, мүсіндеу материалдары мен құралдарын қолдану.	
6			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық кілем жасау өнерімен таныстыру. Тіктөртбұрышта ою-өрнекті орналастыру әдістерін зерттеу. Киізбен жұмыс істеу кезінде ою-өрнек үлгілерін қолдану.	2.1.5.1 әртүрлі тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, сәндік-қолданбалы өнер материалдары мен құралдарын қолдану.	
7			3. Кескіндеме	«Түстану» ұғымымен танысу. Негізгі түстер. Құрама түстер. Композицияның ортасын бөлектеу үшін түсті	2.1.3.1 әртүрлі тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, кескіндеме материалдары мен құралдарын қолдану.	

				пайдалану. Акварель бояуымен сурет салу.		
8			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Қағаз пластикасы» ұғымымен танысу. Қағазбен жұмыс істеудің әртүрлі әдістерін үйрену. Кітапқа бетбелгі қоюда техниканы қолдану (ию және бүктеу).	2.1.6.1 әртүрлі құрылымдық техникалар мен тәсілдерді қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен құралдарды қолдану	
9				Қатырма қағаздан модельдеудің әртүрлі әдістерін үйрену. Мектептің жазықтық моделінде модельдеу әдістерін қолдану.	2.1.6.2 модельдеудің әртүрлі техникалары мен тәсілдерін қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен құралдарды қолдану.	
2-тоқсан						
10	3. Менің туған өлкем 4. Жыл мезгілдері	«Бейнелеу өнері әлемі» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау	Өнер түрлерін, олардың сипаттамаларын зерттеу. Қазақстанның және әлемдік бейнелеу өнермен танысу.	2.2.1.1 Өнер туындыларының тақырыптарын және осы жұмыстарды орындау материалдарын талқылау	
11			2.Графика	«Графика» ұғымымен танысу. Таныстыру және жұмыста бейнелік-мәнерлеп орындау құралдарын	2.2.2.1 Графика түрлерінің көркемдік мәнерлілігінің негізгі құралдарын және жұмысты орындау техникасын білу.	

				қолдану – дақтар, нүктелер (тушевқа). Көкөністерді салу.		
12			5. Сәндік-қолданбалы өнер	«Сәндік-қолданбалы өнер» ұғымымен таныстыру. Ұлттық ыдыс-аяқтардың түрлерімен танысу. Ыдыс-аяқты безендіру техникасы мен әдістерімен танысу Ою-өрнекпен ыдыс-аяқтарды безендіру әдістерін қолдану.	2.2.5.1 Сәндік-қолданбалы өнер түрлерінің көркемдік мәнерлілігінің негізгі құралдарын және жұмысты орындау техникасын білу	
13			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Сәулет» ұғымымен танысу. Модельдеу және безендіру әдістерімен танысу. Ертегі үйінің моделін жасау үшін импровизацияланған материалдарды қолдану.	2.2.6.2 құрылымдау мен модельдеуде қарапайым сәулет формалары мен техникасын білу	
14			4. Мүсін	«Мүсін» ұғымымен таныстыру. Жұмыста түрлі-түсті рельеф техникасын қолдану мен танысу	2.2.4.1 Мүсін түрлерінің көркемдік мәнерлілігінің негізгі құралдарын және жұмысты орындау техникасын білу.	
15			5.	Табиғи	2.2.5.2 "Сәндік-	

			Сәндік-қолданбалы өнер	формаларды ою-өрнекке айналдыру тәсілімен танысу. Шеңбердегі ою-өрнек. Гуашь бояуында қылқаламмен жұмыс істеу әдістерін қолдану.	қолданбалы өнердегі "Табиғи пішіндер" ұғымын және жұмысты орындаудың кейбір әдістерін білу.	
16			3. Кескіндеме	«Кескіндеме» ұғымымен танысу Танысу және жұмыста пастозды кескіндеме техникасын қолдану. Суретте саябақ аллеясын салуда перспективалық әдістерді қолдану. Гуашь бояуымен сурет салу.	2.2.3.1 Кескіндеме түрлерінің көркемдік мәнерлілігінің негізгі құралдарын және жұмысты орындау техникасын білу.	
17			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Дизайн» ұғымымен танысу. Қағаздан көлемді құрылыс техникасымен танысу. Көлемді қардың күрделі формасын жасау үшін бүктеу және кесу әдістерін қолдану.	2.2.6.1 құрылымдау мен модельдеуде негізгі дизайн түрлері мен техникасын білу.	
3-тоқсан						
18	5. Салт дәстүр мен ауыз	«Бізді қоршаған әлем»	3. Кескіндеме	«Колорит». ұғымын зерттеу. жұмыста түсті	2.3.3.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу	

	әдебиеті 6. Дені саудың - жаны сау	бөлімі		«Көңіл-күйді» қолдану және танысу. Жауып жатқан қарды салу кезінде «шашырау». техникасын зерттеу. Гуашь бояуымен сурет салу.	және талдау, кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді (түс, дақ, фактура және т. б.) білдіру	
19			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыр у және модельде у)	Табиғи формаларды зерттеу. Экологиялық таза тұрғын үй жобасын құру үшін қоршаған ортаны бақылауды қолдану. Сурет- жоба.	2.3.5.2 Қоршаған ортаның ерекшеліктерін сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныту	
20			2.График а	Бақылау арқылы сурет салу әдістерін зерттеу. Адам фигурасының эскиздерін жасау әдістерімен танысу (қарапайым деңгейде). Қарапайым қарындашпен сурет салу.	2.3.2.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу және талдау, графика құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді (сызық, пішін, фактура және т. б.) білдіру	
21				«Сюжеттік сурет» ұғымымен танысу. Спорттық жарыстар туралы суреттегі динамиканың берілуімен танысу. Жады бойынша	2.3.2.2 "Бақылау арқылы сурет салу" және "Есте сақтау арқылы сурет салу" ұғымдарын білу және талдау, графика құралдары арқылы таныс	

			сурет салу әдістерін үйрену. Түрлі-түсті қарындаштармен сурет салу.	бейнелер мен пішіндерді (сызық, пішін, фактура және т. б.) білдіру	
22		5. Сәндік-қолданбалы өнер	«Жалпылау» ұғымымен танысу Үшбұрыштағы ою-өрнектің құрамын зерттеу.	2.3.5.2 Қоршаған ортаның ерекшеліктерін сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныту	
23			Ұлттық зергерлік бұйымдармен танысу. Зергерлік бұйымдардың пішінінің ерекшеліктерін зерттеу. Жұмыста коллаж техникасын қолдану.	2.3.5.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу және талдау, сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
24		4. Мүсін	Адам фигурасын мүсіндеуді зерттеу. Бақылау бойынша билейтін қызды мүсіндеу әдістерін қолдану. Қарапайым жақтауды қолдану.	2.3.4.1 қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін түсіну, мүсіндеу құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді (көлемі, пішіні, фактура және т. б.) білдіру	
25		6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Киригамидің ашықхат әдістерін, шағын формадағы құрылымды зерттеу. Форманың өзгеруін зерттеу.	2.3.5.1 Қоршаған әлемнің кейбір ерекшеліктерін білу және талдау, сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
26		3.	Сюжеттік сурет.	2.3.3.2 "Бақылау	

			Кескіндеме	Аралас техниканы таныстыру және пайдалану – акварель, киізден жасалған қаламдар. Жады бойынша сурет салу әдістерін қолдану.	арқылы сурет салу" және "есте сақтау арқылы сурет салу" ұғымдарын білу және кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді (түс, дақ, текстура және т. б.) білдіру.	
4-тоқсан						
27	7. Табиғат әлемі 8. Ғажайыптар әлемі	«Шығармашылық»	2.Графика а	Жануарды салу кезінде бақылау тәжірибесін қолдану Таныс графикалық техниканы шығармашылықпен қолдану Фактураны беру үшін әр түрлі штрих түрлерін қолдану. Түрлі түсті қарындаштармен сурет салу.	2.4.2.1 Графикалық тәсілдер мен техникалар көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
28			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Берілген дизайндағы пішінді түрлендіруді қолдану. Дайын берілген пішінді түрлендіру (қарындаш салуға арналған стақан мысалында). Трансформациядағы вариация әдістерін зерттеу. Құрылымдау әдістерін шығармашылық қолдану.	2.4.6.1 Дизайн идеяларын шығармашылықпен ұсыну, идеялар мен сезімдерді құрылымдау және модельдеу тәсілдері мен техникасы арқылы негізді түрде білдіру	

29			2.Графика	Портрет салу әдістерімен танысу. Адам бетінің пропорцияларын зерттеу. Сыныптастың портретінде эмоционалды көңіл-күй білдіру үшін графикалық әдістерді шығармашылықпен қолдану.	2.4.2.2 Графикалық жұмысты таныстырудың әртүрлі мүмкіндіктерін білу	
30			3. Кескіндеме	«Қарама қайшылық» ұғымымен танысу. Күннің шығуын салудағы «контражур» ұғымымен танысу. Акварельмен шығармашылық жұмыста сулы кескіндеменің таныс әдістерін қолдану.	2.4.3.1 Кескіндемелік тәсілдер мен техникалар көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
31			4.Мүсін	Сәндік мүсін. Модельдеу әдістерін шығармашылықпен қолдану. Үкінің сәндік мүсініндегі декор техникасын зерттеу.	2.4.4.1 Мүсіндік тәсілдер мен техникалар көмегімен идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
32			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық ою-өрнекпен декор элементтерін зерттеу. Сәндік панельдегі шығармашылық	2.4.5.1 Сәндік-қолданбалы өнер тәсілдер мен техникалар көмегімен идеяларды	

				жұмыста таныс сәндік әдістерді қолдану.	шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру	
33			3. Кескіндеме	Стандартты емес сурет салу әдістерін қолданып, басып шығару. Гуашь бояуымен сурет салу.	2.4.3.2 Кескіндемелік жұмысты таныстырудың әртүрлі мүмкіндіктерін білу	
34			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Макет» ұғымымен танысу. Қарапайым деңгейде макет жасау әдістерін үйрену. Қаланың макеті бойынша ұжымдық жұмыста дизайн және декор әдістерін шығармашылықпен қолдану.	2.4.6.2 Сәулет идеяларын шығармашылықпен ұсыну, дизайн мен модельдеудің әдістері мен тәсілдерін қолдана отырып, сезімдерін білдіріп бейнелеу.	

* Ескерту: бірінші тоқсанда 8,5 оқу аптасы бар, сондықтан жоспарлауда біз бағдарламаға сәйкес 9 сабақ қойдық. Қажет болса, кескіндеме немесе графика тақырыптарының бірін оңтайландыруға болады.

Бастауыш білім беру деңгейінің 3-сыныбына арналған «Бейнелеу өнері» пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі Орта мерзімді жоспар үлгісі

№	Ортақ тақырып	Бөлім	Бөлімше	Тақырыптар/ мазмұны	Оқу мақсаттары	Мерзімі
1-тоқсан						
1	1. Табиғат - менің үйім 2 Менің Отаным- Қазақстан	«Бейнелеу сапаттылығы» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау	«Өнер жанрлары» ұғымымен таныстыру. Викторина Қазақ ұлттық	3.1.1.1 Қазақтың ұлттық және әлемдік мәдениетінің, әртүрлі өнер туындыларының ерекшеліктерін	

				және әлемдік мәдениеттің түрлі өнер туындыларының ерекшеліктерін зерттеу	анықтау.	
2			3. Кескіндеме	Натюрморт жанрымен танысу. Қарапайым натюрморттың композициясымен танысу. Лессировка техникасын үйрену. Натюрморт жұмысында акварельдің ерекшеліктерін пайдалану.	3.1.3.1 кескіндеме материалдары мен құралдарын пайдаланып, күрделі тәсілдер мен техникаларды қолдану.	
3			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Өсімдік тектес ою-өрнек композициясының әдістерімен танысу. Ою-өрнектегі «Бірғақ» ұғымын зерттеу. Гуашьпен бояу әдістерін қолдану.	3.1.5.1 Күрделі тәсілдер мен техниканы қолданып отырып, сәндік-қолданбалы өнер материалдары мен құралдарын пайдалану.	
4			2.Графика	«Сызықтық перспектива» ұғымымен танысу Қалалық пейзаж композициясының әдістерін зерттеу. Дизайнға байланысты графикалық материалды таңдау.	3.1.2.1 күрделі тәсілдерді мен техникаларды қолданып отырып, графикалық материалдар мен құралдарды қолдану.	

5			4. Мүсін	«Мүсіндік топ» ұғымымен танысу. Жануарлардың мүсіндік тобындағы кейіпкерлердің өзара байланысын беру әдістерін зерттеу.	3.1.4.1 күрделі тәсілдер мен техниканы қолдана отырып, мүсіндеу материалдары мен құралдарын пайдалану.	
6			2. Графика	Табиғи формалардың сұлулығы мен әртүрлілігін зерттеу. «Фактура» ұғымын зерттеу. Әр түрлі ағаш түрлерінің жапырақ құрылымын беру үшін графикалық материалдарды пайдалану.	3.1.2.2 шығармашылық жұмыста графиканың күрделі тәсілдері мен техникасын қолдану.	
7			3. Кескіндеме	Тұрмыстық тақырыптағы сюжеттік сурет композициясының әдістерін зерттеу. Түпкі ойға байланысты көркем материалды таңдау. Гуашь бояуымен сурет салу	3.1.3.2 кескіндеменің күрделі тәсілдері мен техникасын шығармашылық жұмыста қолдану.	
8			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және	Жалпылау әдістерін зерттеу. Эмблема композициясының әдістерімен танысу.	3.1.6.1 Күрделі құрылымдық техникалар мен тәсілдерді қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен құралдарды	

			модельдеу)	Эмблема жобасын құру.	пайдалану.	
9				Модельдеу әдістерімен танысу. Модельдеу үшін қолда бар материалдарды қолдану. Болашақ мектебі.	3.1.6.2 Модельдеудің күрделі техникалары мен тәсілдерін қолдана отырып, іс-әрекетте материалдар мен құралдарды пайдалану.	
2-тоқсан						
10	3. Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен 4. Өнер әлемінде	«Бейнелеу өнері әлемі» бөлімі	1. Өнер туындыларын қабылдау.	Қазақстан суретшілерінің шығармашылығы мен танысу. Қазақстандық және әлемдік өнердің жауһарларын қабылдау және бағалау.	3.2.1.1 көркем экспрессивтіліктің қолданылатын құралдарын және жұмыстарды орындау техникасын айқындау.	
11			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық кілем жасаудың мәнерлі құралдарымен танысу. Сырмақ. Сырмақ жасау техникасымен танысу.	3.2.5.2 Күрделі деңгейде "Сәндік-қолданбалы өнердегі Табиғи пішіндер" ұғымы мен жұмыстың орындалу техникасын білу және түсіндіру.	
12			2.Графика	Натюрморт композициясымен танысу. Заттарды жазықтықта және кеңістікте беру әдістерін зерттеу. Заттарды бір-біріне бөгеу арқылы беру тәсілдерін зерттеу. Түрлі-түсті	3.2.2.1 өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және графикалық жұмысты орындау техникасын білу және салыстыру.	

				қарындаштармен сурет салу.		
13			4. Мүсін	Мүсіндік рельефтің экспрессивті құралдарын зерттеу. Рельефте түсті қолдану. Бұтақтағы құсты «қағаз массасымен» мүсіндеу техникасын үйрену	3.2.4.1 өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және жұмысты орындауда мүсіндеу техникасын білу және салыстыру.	
14			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Сәулет өнерінің шағын түрлерімен танысу. Қалалық орта нысанын жобалау. Қалалық сағаттардың дизайн нұсқаларымен танысу.	3.2.6.2 құрылымдау мен модельдеуде қарапайым сәулет формалары мен техникасын білу.	
15			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық тұрмыстық заттарды безендіру әдістерін зерттеу. Сандық. Жұмыста ою-өрнек үлгілерін қолдану.	3.2.5.1 Өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және жұмысты орындауда сәндік-қолданбалы өнер техникасын білу және салыстыру.	
16			3. Кескіндеме	Қысқы пейзажда күйді білдірудегі түстің мәнерлік мүмкіндіктерін зерттеу Суретте пастоздық кескіндеме	3.2.3.1 Өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және кескіндемелік жұмысты орындауда	

				техникасын қолдану. Гуашь бояуымен сурет салу.	техникасын білу және салыстыру.	
17			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Мобиль. Мобиль құрылымымен танысу. Аспалы мобиль жасау техникасын үйрену.	3.2.6.1 құрылымдау мен модельдеуде негізгі дизайн түрлері мен техникасын білу.	
3-тоқсан						
18	5. Атадан қалған асыл мұра 6. Атақты тұлғалар	«Бізді қоршаған әлем» бөлімі	3. Кескіндеме	Қазақстан пейзаждарын есте сақтау және бақылау бойынша сурет салу тәсілдерін қолдану. Пейзаждағы кескіндер мен пішіндерді зерттеу. Пейзажда көңіл-күй қалыптастыру үшін жылы және суық түстерді пайдалану. Гуашь бояуымен сурет салу.	3.3.3.2 "Есте сақтау арқылы сурет салу" және "Бақылау арқылы сурет салу" ұғымдарын білу, бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне отырып, кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
19			2.Графика	Ертегі кейіпкерлерінің бейнелерін зерттеу. Қиял бойынша ертегі кейіпкерлерін салу әдістерін қолдану.	3.3.2.2 "Есте сақтау арқылы сурет салу" және "Бақылау арқылы сурет салу" ұғымдарын білу, бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне	

					отырып, графика құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
20			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Ұлттық ыдыс-аяқтың пішіні мен декорының мәнерлі құралдарының ерекшеліктерін зерттеу. Эскиздер.	3.3.5.1 Бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне отырып, қоршаған әлемнің ерекшеліктерін түсіндіру және сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
21				Стильдеу әдістерін зерттеу. «Дастарқан» сәндік панелінде сәндеу арқылы жасалған пішіндер мен кескіндерді пайдалану.	3.3.5.2 "Стильдеу" және "жалпылау" ұғымдарын және оларды бейнелер мен пішіндер көмегімен сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы білдіру мүмкіндіктерін білу және түсіндіру	
22			4. Мүсін	Дөңгелек мүсін. Мүсіндегі қозғалысты беру әдістерін зерттеу. Спортшы фигурасын мүсіндеу	3.3.4.1 бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде қоршаған әлемнің ерекшеліктерін білу және сипаттау, мүсін құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
23			6. Дизайн және сәулет	Қоршаған әлемдегі бейнелер мен	3.3.6.1 Бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың	

			(көркем құрастыру және модельдеу)	формаларды зерттеу. Қиял мен қиялдың көмегімен қоршаған әлемнің формалары мен бейнелерін түсіндіру тәсілдерін зерттеу. Фантастикалық көлік жобасының суретін салу	айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне отырып, қоршаған әлемнің ерекшеліктерін түсіндіру және дизайн құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
24				Сәулет өнеріндегі стильдермен танысу. Қиял мен қиялдың көмегімен сәулет құрылымдарының формалары мен бейнелерін түсіндіру әдістерін зерттеу. Фантастикалық қаланың жобасы.	3.3.6.2 Бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне отырып, қоршаған әлемнің ерекшеліктерін түсіндіру және сәулет құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру	
25			3. Кескіндеме	Нысандардың пішіндерін, олардың сипаттамалық ерекшеліктерін зерттеу. Гүл шоғын салуда «а ла прима» кескіндеме техникасымен танысу. Бақылау арқылы сурет салу	3.3.3.1 бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде қоршаған әлемнің ерекшеліктерін түсіндіру және кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	

				әдістерін қолдану.		
26			2.Графика	Бейнелерді және олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын зерттеу. Көктем мерекесінің сурет салу үшін бақылау әдістерін қолдану. Композициялық орталықты бөлектеу әдістерін қолдану. Фломастерлермен сурет салу	3.3.2.1 Бейнелер мен пішіндерді зерттеу кезінде олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарының себептерін түсіне отырып, қоршаған әлемнің ерекшеліктерін түсіндіру және графика құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді білдіру.	
4-тоқсан						
27	7. Бәрін білгім келеді 8. Демалыс мәдениеті, мерекелер	«Шығармашылық» бөлімі	2.Графика	Бақылау тәжірибесін қолданып түйенің суретін салу. Геометриялық фигуралардан құрастыру үшін жануарларды салу әдістерін зерттеу. Қарындашпен, бормен суретте таныс графикалық әдістерді шығармашылықпен қолдану.	3.4.2.1 Графика әдістері мен техникалары негізінде таңдау арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
28				Жайлау туралы сюжеттік композиция жасау үшін жады мен	3.4.2.2 Графикалық жұмысты күрделі тәсілмен таныстырудың түрлі мүмкіндіктерін білу	

			қиялды пайдалану. Жұмыстың мақсатына байланысты графикалық әдістерді шығармашылық пен қолдану.	және түсіндіру.	
29		5. Сәндік-қолданбалы өнер	Халық костюмінің ерекшеліктерін зерттеу. Халық костюмін зерттеу негізінде идеяларды шығармашылықпен пайдалану. Тоқыма коллажындағы ата мен әженің бейнелері	3.4.5.1 Сәндік-қолданбалы өнер тәсілдері мен техникаларды негізді түрде таңдау арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
30		6.Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Таныс объектілердің дизайндық ерекшеліктерін және олардың өзгеру мүмкіндіктерін зерттеу. Таныс формалар негізінде шығармашылық идеялар жасаңыз. Шайға арналған авторлық саптыаяқтың жобасының суретін салу.	3.4.6.1 Құрылымдау мен модельдеудің тәсілдері мен техникасын негізді түрде таңдай отырып, дизайн идеяларын шығармашылықпен ұсыну, сезімдерін білдіру.	
31		4.Мүсін	Бірнеше белгілі бірігу негізінде жаңа пішіндерді құру мүмкіндіктерін	3.4.4.1 Мүсіндік тәсілдері мен техникаларды негізді түрде таңдау арқылы идеяларды	

				зерттеу. Фантастикалық жануарларды мүсіндеу әдістері. Мүсін техникасын таңдай отырып, мүсін туындыларын зерттеуге негізделген идеяларды білдіру.	шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
32			3. Кескіндеме	Адам бетінің пропорцияларын беру әдістерін зерттеу. Автопортрет. Таңдалған кескіндеме техникасын қолдана отырып, шығармашылық жұмыста сезімдерді білдіру. Акварельмен сурет салу.	3.4.3.1 Кескіндеме әдістері мен техникаларды негізді түрде таңдау арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
33			6.Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Сәулет нысандарының ерекшеліктерін зерттеу. Олардың мақсатымен танысу. Сәулет нысандарын түрлендіру мүмкіндіктерін зерттеу. Таныс сәулет нысандарының идеяларын шығармашылықпен ұсыну. Менің арманымдағы үй	3.4.6.2 Құрылымдау мен модельдеудің әдістері мен тәсілдерін негізді түрде таңдай отырып, сәулет идеяларын шығармашылықпен ұсыну, сезімдерін білдіру.	

				жобасының суретін салу.		
34			3. Кескіндеме	Суреттегі көңіл-күйді жеткізу үшін түстердің мүмкіндіктерін зерттеу. Суреттегі жазғы сюжет идеясын кескіндемелік әдістерді қолдана отырып суретте шығармашылықпен ұсыну.	3.4.3.2 Кескіндемелік жұмысты күрделі тәсілмен таныстырудың түрлі мүмкіндіктерін білу және түсіндіру.	

* Ескерту: бірінші тоқсанда 8,5 оқу аптасы бар, сондықтан жоспарлауда бағдарламаға сәйкес 9 сабақ қойдық. Қажет болған жағдайда, кескіндеме немесе графика тақырыптарының бірін оңтайландыруға болады.

Бастауыш білім беру деңгейінің 4-сыныбына арналған «Бейнелеу өнері» пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі Орта мерзімді жоспар үлгісі

№	Ортақ тақырып	Бөлім	Бөлім ше	Тақырыптар/ мазмұны	Оқу мақсаттары	Мерзімі
1-тоқсан						
1	1. Кең байтақ Қазақстаным 2. Адам болам десеніз	«Бейнелеу сауаттылығы» бөлімі	1. Өнер туындыларының қабылдау	Өнер түрлері мен жанрлары. Қазақ ұлттық және әлемдік мәдениетінің өнер туындыларын қабылдау және бағалау.	4.1.1.1 Қазақ ұлттық және әлемдік мәдениетінің, өнер, қолөнер, дизайн туындыларын зерделеудегі ерекшеліктерді анықтау және түсіндіру.	
2			2.Графика	Сюжеттік композицияның әдістерін зерттеу. Суретте «Мектеп» тақырыбындағы композициядағы объектілердің мақсаты мен өзара	4.1.2.1 күрделі тәсілдер мен техникаларды сенімді қолдана отырып, өздігінен таңдалған графикалық материалдар мен	

			байланысын беру. Мақсатқа байланысты графикалық материалды таңдау.	құралдарды пайдалану.	
3		4. Мүсін	Үйеңкі жапырағының рельефін модельдеу әдістерін зерттеу. Рельефте күрделі табиғи пішіндерді қолдану.	4.1.4.1 күрделі тәсілдер мен техниканы сенімді түрде қолдана отырып, өздігінен таңдалған мүсіндеу материалдары мен құралдарын қолдану.	
4		3. Кескін деме	Ұлттық тақырыптағы сюжеттік суреттің композициялық әдістерін зерттеу. Әуе перспективасының әдістерін қолдану. Мақсатқа байланысты көркем материалды таңдау.	4.1.3.2 кескіндеменің күрделі тәсілдері мен техникасын шығармашылық жұмыста сенімді түрде қолдана отырып, қолдану.	
5		2. Графика	Қарапайым сахналанған натюрморттың композициялық әдістерін зерттеу. Суреттегі үстел жазықтығын, объектілер мен қарапайым жарық көлеңкесінің байланысын беру. Нысандарды беру үшін графикалық материалдарды пайдалану.	4.1.2.2 шығармашылық жұмыста графиканың күрделі тәсілдері мен техникаларын қолдану.	

6			5. Сәндік-қолданбалы өнер	Сәндік декормен жарамсыз заттарды сәндеу мүмкіндіктерін зерттеу. Шығармашылық жұмысқа өздігінен таңдалған материалдарды пайдалану.	4.1.5.1 күрделі тәсілдер мен техниканы сенімді түрде қолдана отырып, өздігінен таңдалған сәндік-қолданбалы өнер материалдары мен құралдарын қолдану.	
7			3. Кескіндеме	Табиғи формалардың сұлулығы мен әртүрлілігін зерттеу. Жапырақтар мен шөптердің құрылымын беру үшін көркем материалдарды пайдалану. Акварель бояуымен сурет салу	4.1.3.1 күрделі тәсілдер мен техниканы сенімді түрде қолдана отырып, өздігінен таңдалған кескіндеме материалдары мен құралдарын қолдану.	
8			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Ойыншық жобасы. Стильдеу және жалпылау әдістерін зерттеу.	4.1.6.1 Күрделі құрылымдық техникалар мен тәсілдерді сенімді түрде қолдана отырып, өздігінен таңдалған іс-әрекетте материалдар мен құралдарды қолдану.	
9			Модельдеу)	Топтық жұмыста балалар ойыны алаңын модельдеудің әртүрлі әдістерін зерттеу. Жоба.	4.1.6.2 Модельдеудің күрделі техникалары мен тәсілдерін сенімді түрде қолдана отырып, өздігінен таңдалған іс-әрекетте	

					материалдар мен құралдарды қолдану.	
2-тоқсан						
10	3. Мәдени мұра 4. Мамандықтар әлемі	«Бейнелену өнері әлемі» бөлімі	1.	«Қазақстан өнері» туһаукесер сабағы Қазақстанның әлемдік өнер және өнер туһындыларының көркемдік мәнерлілігінің пайдаланылатын құралдарын салыстыру және түсініктеме беру.	4.2.1.1 Қолданылған көркемдік мәнерлілік құралдары мен жұмыстарды орындау техникасын салыстыру және түсініктеме беру.	
11			5.	Ұлттық тұрмыстық заттарды зерттеу. Қоржын. Шығармашылық жұмыста қоржынның пішіні мен сәндеуді қолдану.	4.2.5.2 "Сәндік-қолданбалы өнердегі "табиғи пішін" ұғымын және жұмысты орындау техникасын білу және түсініктеме беру.	
12			3.	Ертегі кейіпкерінің портретін салу әдістерін зерттеу. Түсті кейіпкердің эмоционалды көңіл-күйін құру. Кескіндеменің мәнерлі құралдарын қолдану.	4.2.3.1 өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және кескіндемелік жұмысты орындау техникасын білу және түсіндіру.	
13			5.	Декоративті жазықтық бейнесіндегі мәнерлі құралдарды зерттеу. Сәндік паннолардың	4.2.5.1 Өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және жұмысты орындауда сәндік-қолданбалы	

			композициялық шешімі. Паннодағы сәнділік әдістерін қолдану.	өнер техникасын білу және түсіндіру.	
14		6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	«Интерьер» ұғымымен танысу. «Сәндік интерьер» ұғымын зерттеу. Жаңа жылға арналған мектеп сыныбын безендіру жобасы.	4.2.6.1 Дизайнның және жұмысты орындау техникасының көркемдік мәнерлілігінде қолданылатын құралдарын білу және түсіндіру.	
15		2.Графика	Түнгі қаланың суретіндегі қарама-қайшылық әдістерін зерттеу. Шығармашылық жұмыста графикалық мәнерлі құралдарды қолдану	4.2.2.1 өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және графикалық жұмысты орындау техникасын білу және түсіндіру.	
16		4. Мүсін	Ұсақ пластика әдістерін зерттеу. Мүсіндік топта мәнерлілік құралдарды қолдану. Мүсіндеу тобында кейіпкерлердің өзара байланысын құру.	4.2.4.1 Өнер жанрларының көркемдік мәнерлігінде қолданылатын құралдарын және жұмысты орындауда мүсіндеу техникасын білу және түсіндіру.	
17		6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру)	Киімнің дизайнымен жобалаумен танысу. Карнавал костюмінің дизайнындағы көркемдік мәнерлілік	4.2.6.1 Дизайнның және жұмысты орындау техникасының көркемдік мәнерлілігінде қолданылатын құралдарын білу	

			және модель деу)	құралдарын зерттеу	және түсіндіру.	
3-тоқсан						
18	5. Атадан қалған асыл мұра 6. Қоршаған ортаны қорғау	«Бізді қоршаған әлем» бөлімі	3. Кескін деме	Пейзаждағы көңіл-күйді кескіндеме арқылы білдіру. Пейзаж композициясында түс реңктерін пайдалану. Әуе перспективасының әдістерін қолдану.	4.3.3.1 Кескіндеме құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен байланыстарын түсіну, түсіндіру және білдіру.	
19			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модель деу)	Сәулеттік шағын формалар ұғымымен танысу. Сәулеттік шағын нысандарды жобалаумен танысу. – «Көлік аялдамалары» жоба	4.3.6.1. Дизайн және сәулет құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен байланыстарын түсіну, түсіндіру және білдіру.	
20			2.Графика	Сюжеттік суреттегі динамиканы беру әдістерін зерттеу. Балалар ойындары туралы сюжеттік композициядағы бөлшектердің маңыздылығымен танысу. Сюжеттік	4.3.2.1 Графикалық құралдар арқылы таныс бейнелер мен мүсіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын	

			композициядағы көңіл-күйді жеткізу үшін графикалық құралдарды қолдану. Түрлі-түсті қарындаштармен сурет салу.	байланыстыру, түсіну, түсіндіру және білдіру.	
21			«Бақылау бойынша салу» қолдану. Жануарлардың эскиздері. Жануарлардың күрделі пішіндері мен қозғалыстарын зерттеу. Жануарларды салу, әдістерін зерттеу.	4.3.2.2 "Бақылау арқылы сурет салу" және "есте сақтау арқылы сурет салу" ұғымдарын, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен өзара байланыстарын білу, түсіну, түсіндіру және графика құралдары арқылы білдіру.	
22		4.Мүсін	Стильдеу әдістерін зерттеу. Мүсін құралдары арқылы жануарлардың таныс бейнелерін білдіру. Жануардың экспрессивті бейнесін жасау үшін мүсіннің ерекшеліктерін пайдалану.	4.3.4.1 Мүсін құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен байланыстарын түсіндіру және сипаттау.	

23			6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру және модельдеу)	Мәтінді сәндеу және түрлендіру әдістерімен танысу. Мәтіндік композиция. Мәтіндік композицияның стилизациясының ерекшеліктерін зерттеу.	4.3.6.1. Дизайн және сәулет құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен байланыстарын түсіну, түсіндіру және білдіру.	
24			3. Кескіндеме	Портретті салу кезінде беттің пропорцияларын зерттеу. Ананың портретін салуда есте сақтау және бақылау бойынша сурет салу дағдыларын қолдану. Эмоционалды көңіл-күйді түспен жеткізу.	4.3.3.2 "Бақылау арқылы сурет салу" және "есте сақтау арқылы сурет салу" ұғымдарын, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен қатынастарын білу, түсіну, түсіндіру және кескіндеме құралдары арқылы білдіру.	
25				Жалпылау және стильдеу әдістерін зерттеу. Наурызға арналған сәндік композицияда сәндеу арқылы жасалған пішіндер мен бейнелерді пайдалану	4.3.5.1. Сәндік-қолданбалы өнер құралдары арқылы таныс бейнелер мен пішіндерді, қоршаған әлемнің күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктерін, олардың айырмашылықтарын, ұқсастықтары мен	

					байланыстарын түсіну, түсіндіру және білдіру.	
26			5. Сәндік - қолданбалы өнер	Сәндеудің мәнерлі құралдарының ерекшеліктерін зерттеу. Наурызға арналған композицияда әртүрлі сәндік әдістерді қолдану	4.3.5.2 "Стильдеу" және "жалпылау" ұғымдарын түсіну, түсіндіру және оларды сәндік-қолданбалы өнер құралдары, қоршаған әлемнің неғұрлым күрделі бейнелері мен пішіндерінің ерекшеліктері, олардың айырмашылықтары, ұқсастықтары мен өзара байланысы арқылы білдіру.	
4-тоқсан						
27	7. Болашақ а саяхат 8. Таңғажайып оқиғалар	«Шығармашылық» бөлімі	2.Графика	Ат жарыстары тақырыбындағы суреттерде динамиканы беру әдістерін қолдану. Жұмыстың мақсатына байланысты графикалық техниканы шығармашылықпен қолдану.	4.4.2.1 Графикалық тәсілдер мен техникаларды біріктіру арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
28			5. Сәндік - қолданбалы өнер	Халық костюмін зерттеу негізінде идеяларды шығармашылықпен білдіру. «Батыр», «Сұлу» тақырыптарында бейнелерді	4.4.5.1 Сәндік-қолданбалы өнер техникасы мен әдістерін біріктіру арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	

			жасау. Сәндік әдістер мен таңдау әдістерін қолдану.		
29		3. Кескіндеме	«Күннің батуы» суреті жұмысында сулы кескіндеме әдістерін қолдану Жұмыстың мақсатына байланысты кескіндеме техникасын шығармашылықпен қолдану Акварель бояуымен сурет салу.	4.4.3.1 кескіндеме техникасы мен әдістерін біріктіру арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
30		4. Мүсін	Таныс объектілердің құрылымдық ерекшеліктерін және олардың өзгеру мүмкіндіктерін зерттеу. Футболка дизайны Таныс пішіндер негізінде шығармашылық идеялар жасау.	4.4.4.1 Мүсіндік техникасы мен әдістерін біріктіру арқылы идеяларды шығармашылықпен ұсыну және сезімдерді білдіру.	
31		6. Дизайн және сәулет (көркем құрастыру)	Екі денелі мүсінде шағын пластиктің мәнерлі құралдарын қолдану. Мүсіндік әдістерді таңдау арқылы табиғи нәрселерді	4.4.6.1 Дизайн идеяларын шығармашылықпен ұсыну және таныстыру, сәндік техникалар мен құрылымдау мен модельдеу тәсілдерін біріктіру арқылы сезімдерді	

			және моде льде у)	зерттеуге негізделген идеяларды білдіру.	білдіру.	
32			3. Кескін деме	Ағын сызбасында пастозды кескіндеме әдістерін қолдану. Жұмыстың мақсатына байланысты кескіндеме техникасын шығармашылық пен қолдану. Гуашь бояуымен сурет салу.	4.4.3.2 кескіндемелік жұмысты түпкі ойға байланыстыра таныстырудың түрлі мүмкіндіктерін білу, түсіну, түсіндіру.	
33			2.Граф ика	Натюрмортта жарық көлеңкесінің қарапайым әдістерін қолдану. Шығармашылы қ жұмыста көңіл-күйді графика құралдары арқылы білдіру. Таңдалған графикалық техниканы шығармашылық пен қолдану. Бормен сурет салу.	4.4.2.2 Графикалық жұмысты түпкі ойға байланыстыра таныстырудың түрлі мүмкіндіктерін білу, түсіну, түсіндіру.	
34			6.Диза йн және сәулет	Ойын-сауық саябағы жобасында ұжымдық	4.4.6.2 Сәулет идеяларын шығармашылықпен ұсыну және	

			(көркем құрастыру және модельдеу)	жұмыс Сәулет нысандарының ерекшеліктерін зерттеу. Олардың мақсатымен танысу. Сәулет нысандарын түрлендіру мүмкіндіктерін зерттеу. Таныс сәулет нысандарының идеяларын шығармашылықпен ұсыну.	таныстыру, сәндік техникалар мен құрылымдау мен модельдеу тәсілдерін біріктіру арқылы сезімдерді білдіру.	
--	--	--	-----------------------------------	--	---	--

* Ескерту: бірінші тоқсанда 8,5 оқу аптасы бар, сондықтан жоспарлауда бағдарламаға сәйкес 9 сабақ қойылды. Қажет болған жағдайда, кескіндеме немесе графика тақырыптарының бірін оңтайландыруға болады.

Оқытудың ерекшеліктері.

Эстетикалық және көркемдік тәрбие білімді жүйелі түрде көрсетуге және көркемдік іс-әрекет дағдыларына үйретуге негізделген. Бірақ дағдыларды игеру-бұл мақсат емес, тек шындықты білу және көрсету, шындыққа эстетикалық қатынасты қалыптастыру, студенттердің белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыру және құндылықтар жүйесін игеру құралы.

Қазіргі кезеңдегі оқу процесіне қойылатын негізгі талаптардың бірі – білім алушының білімді өз бетінше «алуы» бойынша белсенді қызметін ұйымдастыру. Бұл тәсіл тақырыпқа өте сәйкес келеді. Бейнелеу өнерін зерттеу тек пәндік білімді, әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды игеруге ғана емес, сонымен қатар білім алушыға өзінің қызығушылықтарын, перспективаларын білуге және сындарлы шешімдер қабылдауға мүмкіндік беретін жеке қасиеттерді қалыптастыруға ықпал етеді.

Бастауыш мектептегі «Бейнелеу өнері» бағдарламасы пәндік құзыреттілікті қалыптастыратын бөлімдер мен бөлімшелер кешенінен тұрады. Бөлімдер мен бөлімшелер 1-ден 4-ші сыныпқа дейін біртұтас, өйткені бейнелеу өнерін оқыту дәйекті түрде жүреді, спираль түрінде – қарапайымнан күрделіге дейін, дәйекті және әдістемелік, оқушыларда қажетті білім массивін қалыптастырады және тереңдетеді.

Бөлімдер:

1. «Бейнелеу сауаттылығы негіздері» бөлімі - материалдар мен техниканы, сурет салу әдістерін зерттеуге арналған;

2. «Бейнелеу өнері әлемі» бөлімі - бейнелеу өнерінің бейнелеу заңдарының құрамдас элементтерін тікелей бейнелеу өнерінің түрлері мен жанрларын зерттеуге арналған;

3. «Бізді қоршаған әлем» бөлімі - қоршаған әлемді зерттеуге арналған, білім алушылардың өзіндік дүниетанымы мен дүниетанымын қалыптастыруға арналған, көркем-эстетикалық мәдениетті тәрбиелейді;

4. «Шығармашылық» бөлімі - білім алушылар өз идеялары мен шығармашылық әлеуетін ашып, іске асыра алатын шығармашылыққа арналған. Бөлімшелер:

- өнерді қабылдау,
- графика,
- кескіндеме,
- мүсін,
- сәндік-қолданбалы өнер,
- сәулет және дизайн (көркемдік құрылым және модельдеу).

Бағдарламаның әрбір бөлімшесінде оқу-тәрбие мақсаттары көрсетілген.

Бөлімшелерді зерделеу нәтижесінде білім алушылар өнердің қоғам өміріндегі рөлі, қазақстандық және әлемдік және өнер тарихының негізгі кезеңдері туралы түсінік алуы тиіс. Шындықты зерделеу және көркемдік іс-әрекет дағдыларын игеру негізінде білім алушылар композиция негіздерін, бояулармен және графикалық материалдармен жұмыс істей білу, мүсіндеу, сәндік-қолданбалы жұмыстар жасау, сәулет және заманауи дизайн элементтері бар жалпақ және көлемді бұйымдардың көркемдік шешімін зерттеу, (көркемдік құрастыру) – табиғат, есте сақтау, бақылау, қиял бойынша, тақырыптар бойынша – бағдарлама талаптарының көлемінде – үйренуі керек.

Өнерді жұмыс бөлімі ретінде қабылдау бағдарламада салыстырмалы түрде тәуелсіз оқу міндеттерінің жүйесіне ие. Бұл бөлімнің мақсаты-балалардың көркем мәдениеттің құбылыстарын саналы түрде қабылдау және бағалау, өнердің адамдардың, қоғамның өміріндегі маңыздылығын түсіну қабілетін жүйелі дамыту.

«Өнерді қабылдау» бөлімшесі келесі негізгі міндеттерді шешеді:

- адамгершілік сезімдер мен құндылықтар жүйесін, Қазақстан халқының мәдениетін және басқа елдердің мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу;
- шығарманың мазмұнына байланысты эмоционалды тәжірибе қабілетін дамыту және басқалармен, яғни педагогтермен және сыныптастарымен әңгімелесу кезінде оған деген көзқарасын білдіру мүмкіндігі;
- көркемдік бейнелеу құралдарын ажырата білу және олардың автордың көркем бейнелер жасаудағы рөлін түсіну қабілетін дамыту;
- өнер және суретшілер туралы білім мен түсініктерді қалыптастыру;

Графика, кескіндеме, мүсін, өнер және қолөнер, сәулет және дизайн (көркемдік құрылым және модельдеу) бөлімдеріне мыналар жатады:

- біріншіден, жазықтықтағы сурет-бояулар мен графикалық материалдармен сурет салу;

-екіншіден, ермексазбен модельдеу, қатты материалдармен жұмыс (саз, папье-маше);

-үшіншіден, сәндік-қолданбалы іс-әрекет;

-төртіншіден, сәулет, заманауи дизайн, көркемдік құрылым және модельдеу элементтері бар тегіс және көлемді өнімдердің көркемдік шешімі.

Осы бөлімдердің барлығы бейнелеу іс-әрекетінің негіздері туралы теориялық білім береді, сонымен қатар білім алушылардың қабылдауының жас ерекшеліктерін сақтайды. Бөлімдердегі практикалық жұмыс білім алушыларға көркемдік құралдарды таңдаудың кескін мазмұнына, тақырыптың қызметі мен мақсатына тәуелділігін, көркем материалдың әр түрлі мүмкіндіктерін ашады.

Бөлімдер мен бөлімшелерден басқа, бағдарламада ортақ тақырыптар бар. Бағдарламадағы ортақ тақырыптар сабақтың тақырыптарын жоспарлау үшін міндетті емес, олар тек бейнелеу өнері сабақтарында өткізілетін құндылықтарды қалыптастырудың оқу процесінің тақырыптары болып табылады. Яғни, өтпелі тақырыптар белгілі бір сабақтың бөлімі мен бөлімшесінің контекстіне байланысты болуы керек. Керісінше жағдайда ортақ тақырыпты зерттеудің логикалық және семантикалық реттілігін бұзады.

Бейнелеу өнері сабақтарының тиімділігінің шарты – білім алушылардың жұмысқа деген қызығушылығы мен ынтасы. Бейнелеу іс-әрекеті білім алушыларға қуаныш сыйлап, олардың өнер сабақтарына белсенді эмоционалды қатынасын қамтамасыз етуі керек.

Оқыту формалары мен әдістері бейнелеу өнері сабақтарының жалпы ерекшелігімен анықталады. Өнерді эмпатиясыз тек ұтымды қабылдау мүмкін емес. Сондықтан бейнелеу өнері сабақтары білім алушылардың ерекше эмоционалды атмосферасын, шығармашылық көңіл-күйін қалыптастыруды талап етеді. Сондықтан бейнелеу сауаттылығының негіздерін оқыту әрдайым қоршаған өмірмен, баланың жеке тәжірибесімен, оның сезімдері мен қызығушылықтарымен тығыз байланысты болуы керек.

Мұғалімнің мақсаты – білім алушыны шығармашылық бастама көрсету үшін қолайлы жағдайларға батыру. Жоғары мотивация білім алушыға өз қабілеттеріне деген сенімділік сезімін және сәттілік нәтижесінде мақтаныш сезімін дамытуға мүмкіндік береді; өзін-өзі бағалауды арттыру; педагог пен сыныптастарының мойындауына ие болу және шығармашылық дағдыларды жетілдіру.

Бейнелеу өнері басқа пәндерден ерекшеленеді және оның мазмұны стандартты мектеп сабағы санатына жатпауы керек. Сабақтың көптеген түрлері бар, олардың ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады:

- виртуалды саяхат форматындағы сабақ;
- панорама форматындағы сабақ (әйгілі картиналардың репродукцияларымен жұмыс);
- викторина форматындағы сабақ;
- ойын форматындағы сабақ;
- интеграцияланған пәнаралық сабақ;
- сабақ жобасы;

- конкурс форматындағы сабақ;
- таным форматындағы сабақтар;
- әр түрлі бейнелеу әдістерімен танысу форматындағы сабақ.

Бейнелеу өнері сабақтарында оқытудың заманауи әдістерінің ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады:

- белсенді (білім алушы мен педагог оқу процесінің тең қатысушылары ретінде әрекет еткенде);
- интерактивті (білім алушы тек педагогпен ғана емес, білім алушымен де қарым-қатынас жасағанда).

Бірақ сабақтың формалары мен әдістері өз алдына мақсат емес, оқыту тақырыптары мен міндеттерінің мазмұнын ашуға көмектесуі керек екенін есте ұстаған жөн.

Қоршаған шындықты бақылаумен және зерттеумен байланысты бақылау және табиғаттан жұмыс істеу сабақтың маңызды нысаны және бағдарламаны сәтті игерудің шарты болып табылады. Бағдарлама тірі бақылауларды жұмысқа кеңінен тартуды, табиғи заттарды зерттеуді, білім алушыларға көркем образды шешуге негіз болатын фотосуреттер мен бейнематериалдарды көрсетуді қамтиды. Шындық объектілерін бейнелеу кезінде оқу-тәрбие процесінің сәттілігінің маңызды критерийі оқушылардың бейнеленген, табиғаттан немесе «Өзіне» тән ерекшеліктерін шынайы жеткізе білуі болып табылады.

Өмірде және басқа пәндер бойынша сабақтарда кеңінен қолданылатын жазықтықтағы кескінге (графика және кескіндеме) ең көп сағат беріледі. Оған өмірден сурет салу, есте сақтау, тірі бақылаулардан кейін ұсыну, педагогтің тапсырмасы бойынша немесе қиял мен қиял негізінде тақырыптарда жұмыс жасау, сондай-ақ эскиздер, қолданбалы графика және кескіндеме кіреді.

Мүсіндеу, бастауыш мектепте ерекше маңызды, мұнда қозғалтқыш-жанасу компоненті балалардың бейнелеу іс-әрекетін дамытуда маңызды рөл атқарады.

Сәндік-қолданбалы іс-шараларға жазықтықтағы кескін элементтері және көлемді сәндік жұмыстар жасау кіреді. Бағдарламада ұсынылған халықтық қолданбалы өнер жұмыстарының түрлері мақсатты бағытқа ие. Олардың негізін Қазақстан халықтарының сәндік-қолданбалы мәдени мұрасы және шығармашылықтың жеке және ұжымдық нысаны ретіндегі көркемдік-шығармашылық бейнелеу қызметі құрайды.

Сәулет және дизайн (көркемдік құрылымдау және модельдеу) көлемді де, жалпақ та жұмыстарды қамтиды, бұл білім алушыларының қоршаған ортаны өзгерту процесінде, сәулет өнерінде, тұрмыстық заттарда әр түрлі көркемдік іс-әрекеттердің байланысы туралы түсініктерін дамытуға ықпал етеді.

Бастауыш сыныптардағы практикалық сабақтарда негізгі міндеттердің бірі – балаларда көркем шығармашылықтың қуаныш сезімін, белсенділікті, өз қабілеттеріне деген сенімділікті, жұмыстың мақсаты мен орындалуының тәуелсіздігін тәрбиелеу. Сонымен қатар, білім алушылардың бастапқы, бірақ негізгі жұмыс дағдыларын, түсініктері мен ережелерін дамытуға тырысу керек, оларды білім алушылар үйреніп қана қоймай, түсіндіре білуі керек.

Негізгі әдіс – Жасөспірімдердегі бейнелеу объектісіне аналитикалық көзқарастың алғышарты болып табылатын тапсырмаларды визуалды-тиімді және визуалды-бейнелі шешімдер негізінде бейнені қабылдау кезінде балаларда тұтас тірі әсер қалыптастыру.

Пішінді талдау дағдыларын дамыту үшін бастауыш сыныптарда модельдеу және сәндік-қолданбалы іс-шаралар үлкен маңызға ие, мұнда білім алушылар нақты пішіні мен мақсаты бар заттармен белсенді-қозғалмалы жұмыс істейді.

Бастауыш сынып бағдарламаларында табиғатты бейнелеуге ерекше назар аударылады. Кеңістікті беруді үйрену бірінші сыныптан басталады, негізінен бақылау жұмыстарында және тақырыптарда. Бағдарламадағы басты назар бастауыш сынып білім алушыларында жазықтықтардың сынуы және сыну шекарасы (еден мен қабырға шекарасы, жер мен аспанның көрінетін шекарасы) туралы ұғымдарды қалыптастыруға, сондай-ақ еден мен жердің бетіне заттарды дұрыс орналастыру қабілетіне аударылады.

Түспен жұмыс істеуде түсті әр түрлі көруге, қажетті реңктерді ажыратуға және құрастыруға үйрету міндеті қойылады. Балаларға тән «ашық» түстерге деген құмарлықты түстерді араластыру арқылы реңктерді қолданумен біріктіру керек.

Бағдарламада көркемдік қызметтің техникалық сәттеріне, атап айтқанда, графикалық және кескіндеме материалдары мен құралдарымен жұмыс істеу әдістеріне ерекше назар аударылады, оларды білім алушылар біртіндеп және жүйелі түрде игеруі керек. Педагогтің материалдар мен құралдармен жұмыс істеу тәсілдерін көрнекі түрде көрсетуі үлкен маңызға ие.

Оқу процесінде, игерілетін пән емес, бейнелеу өнері сабақтарында оқитын, дамытатын, тәрбиелейтін білім алушы маңызды екенін есте сақтау керек. Білім алушылар орындайтын әр түрлі практикалық жұмыстар бірыңғай талаптарға сай болуы керек: эстетика, практикалық маңыздылық (жеке немесе қоғамдық), осы жастағы балалардың қол жетімділігі, орындылығы, тұрақтылығы. Педагог аймақтық компонентті және өзінің эстетикалық мүдделерін ескере отырып, тапсырмалардың өз нұсқаларын қосуға құқылы.

Жоспарлау кезінде шартты сабақтың ұзақтығын екі бөлікке бөлуге болады. Мысалы, өнер туындылары туралы әңгіме бір сабақта білім алушылардың практикалық жұмысымен біріктірілуі немесе мүсіндеу сурет салумен біріктірілуі мүмкін. Жалпы, бір тапсырмада (модельдеу, сурет салу, сәндік-қолданбалы жұмыс) білім алушылар бір уақытта екі оқу міндетінен аспауы керек.

Жергілікті жұмыс жағдайларына байланысты педагог бағдарламада ұсынылған типтегі тапсырмаларды дербес жасай алады. Бұл жағдайда тапсырма бес компоненттің бірлігін білдіруі керек: біріншісі - оқу мақсаты; екіншісі-жұмыс тақырыбы немесе объектісі; үшіншісі - жұмыс түрі (табиғаттан, тақырыптан, қиялдан және т. б.); төртіншісі – материал мен техника; бесінші – білім алушылар осы сабақта үйренуі керек терминдер мен ұғымдар.

Бастауыш білім беру деңгейінің бағдарламасын білім алушылар үй тапсырмасынсыз игеруі керек. Үй тапсырмасы ретінде сіз көмекші материал дайындауға, белгілі бір заттарды немесе құбылыстарды байқауға тапсырма бере

аласыз. Әрбір аяқталған практикалық жұмысқа (сурет, модельдеу, қолданбалы өнім) орта есеппен бастауыш мектепте бір-екі сабақ жоспарланған болуы керек. Ерекшелігі – табиғаттан эскиздер, есте сақтау эскиздері, көркемдік материалдармен жұмыс істеу техникасындағы жаттығулар, оларды 10-15 минутқа бөлуге болады.

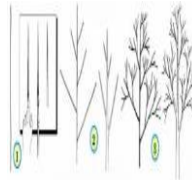
Оқу жылы бойы педагог білім алушылардың білімі мен іскерлігін қалыптастырушы бағалауды және қорытынды бағалауды жүргізуі тиіс. Бейнелеу өнерінің оқу пәні ретіндегі ерекшелігін және балалардың көркемдік қызметке ерекше қатынасын ескере отырып, ағымдағы жұмыстарды бағалау ынталандырушы болуы керек, білім алушының сабаққа деген ынталы және ынталы көзқарасын ынталандыру қажет.

Бейнелеу өнері сабақтары заманауи АКТ-ны қолдана отырып, қажетті оқу құралдарымен және көрнекілік құралдарымен жабдықталуы керек. Педагог жұмыстың негізгі әдістерін тақтадағы педагогикалық суретпен қатар жеке көрсете білуі керек. Сабақтар сапасының қазіргі деңгейі бейнелеу өнерінің арнайы кабинетінің жабдықтарымен қамтамасыз етіледі

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ЖОСПАРЛАУ ҮЛГІЛЕРІ

1-сабақ

Блок	Бейнелеу сауаттылығы			
Бөлімше	2. Графика			
Педагогтің аты-жөні:				
Күні:				
Сынып: 1	Қатысқандар саны:	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	«Ағаштар» - әртүрлі графикалық материалдарды қолдана отырып сурет салу.			
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	1.1.2.1 базалық деңгейде техникалар мен тәсілдерді пайдалана отырып, графикалық материалдар мен құралдарды қолдану			
Сабақтың мақсаты	Әртүрлі графикалық материалдарды қолдана отырып сурет салу. Әртүрлі графикалық материалдармен танысу – қарапайым қарындаш, қара гель қалам, түрлі түстіқарындаштар, пастельдер, балауыз қарындаштар, маркер.			
Сабақтың барысы				
Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Білім алушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі	 Психологиялық ахуал	Психологиялық ахуалға берілген өлең шумақтарын мұғаліммен бірге қайталап, айтады.	Ауызша бағалау Тамаша!	Интербелсенді тақта

	<p>Күлімдесін күн де, Күлімдейік біз де. Алақанды ашайық Күннің нұрын салайық. Таза ауаны жұтайық Жүрекке жылу сыйлайық!</p>			
Ортасы	<p>Түрткі сұрақтар қою. Бейнелеу өнерінің қандай түрлерін білесің? Графика — бейнелеу өнерінің түрі. Шығармалар тек бояулармен ғана орындалмайды. Олар қарындаш, тушь, қаламұш және басқа да графика құралдарымен бейнеленуі мүмкін. Егер шығармадағы басты әсерлегіш құрал сызық, штрих, дақ болып келсе, онда бұл — графика. Графика құралдарына қарапайым қарындаш, қара гель қалам, түрлі түсті қарындаштар, пастельдер, балауыз қарындаштар, маркер жатады. Графикадағы басты әсерлегіштер – сызық және штрих. Штрих – көп, біртектес сызықтардың жиынтығы. Штрих түзу, доғал, көлбеу, т. с. с. болу мүмкін.</p>	<p>Білім алушылар бейнелеу өнерінің түрлерін атайды.</p>		
	<p>Практикалық кезең Мұғалім сызықтардың түрлерін (түзу, қисық, ирек, сынық сызықтар) тақтаға сызып көрсетеді. Әр сызықты белгілі бір бейнені салғанда қолдануға болады. Мысалы, түзу сызықтарды үйді, фигураларды, т. б. бейнелегенде қолдануға болады. Ирек сызықтарды толқын, т. б. бейнелегенде қолданамыз. Слайд арқылы жай және түсті қарындашпен орындалған суреттерді көрсетеді. Білім алушылар графикалық материалдарды қолдана отырып ағаштың</p>	<p>Графика құралдарымен танысады, штрих, сызық түрлерімен танысады.</p> <p>Тақтада көрсетілген үлгіге қарап ағаштың суретін салады.</p>		<p>Презентация</p>

	суретін орындайды. Мұғалім әр білім алушыға жекелей көмек көрсетіп бағыт бағдар береді.			
Соңы	Білім алушылардан бүгінгі сабақта не үйренгендерін сұрау. Кері байланыс		ҚБ	

2-сабақ

Блок:	«Бізді қоршаған әлем»			
Бөлім:	Сәндік-қолданбалы өнер			
Мұғалімнің аты-жөні				
Күні:				
Сынып:	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Әртүрлі ұлттардың ұлттық киімдерімен танысу. Ерлер мен әйелдер киімдерінің ерекшеліктері туралы білім алу.			
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	1.3.5.1 қоршаған әлемнің ерекшеліктерін жеткізу үшін сәндік-қолданбалы өнер құралдарымен танысу			
Сабақтың мақсаты	<p>Барлық білім алушылар. Бейнелер мен пішіндерді түсінеді, қолданады.</p> <p>Көптеген білім алушылар. Бейнелер мен пішіндерді ажыратады және бейнелейді</p> <p>Кейбір білім алушылар. Ерекшеліктерін біледі. Бейнелер мен пішіндерді түсінеді, қолданады жәнеспаттайды.</p>			
Сабақтың барысы				
Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Білім алушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы 5 мин	Психологиялық ахуал қалыптастыру. «Әлемді шарлау» әдісі арқылы берілген әртүрлі ұлттық киімдерді ұлтқа ажырату. Тақтада әр ұлттың атаулары жазылып тұрады. Білім алушылар сол жазудың астына сәйкес суреттерді жинайды.	Ширату жаттығуына қатысады. Тапсырманы орындайды		Тақта, жазба сөздер және суреттер.
Сабақтың ортасы 16 мин				
	https://youtu.be/RAb0GJ37unQ https://youtu.be/RAb0GJ37unQ Әртүрлі ұлттық киімдерге байланысты	Білім алушы		Бейнежазба

<p>2 мин</p> <p>17 мин</p> <p>2 мин</p>	<p>бейнежазбаны тамашалау. Түсіндірме жұмысын жасау</p> <p>https://youtu.be/sPX27NNVWCY</p> <p>Сергіту сәті «Қонжық» биін билеу</p> <p>1-тапсырма «Кім шапшаң!» әдісі арқылы суреттер арқылы берілген әртүрлі ұлттардың киімдерін ерлер және әйелдер киіміне топтастыру.</p> <p>2-тапсырма өздеріне ұнаған бір ұлттың киімін таңдап түрлі-түсті қарындаштардың көмегімен суретін салу.</p> <p>Сергіту сәті «Көңілді қояндар» биі.</p> <p>Джесси Джентилдің жұптас-ойлан-бөліс әдісі арқылы білім алушылар салған суреттерін бір-бірімен бөліседі.</p> <p>Жұптасып – ойлан – бөліс</p> <p>Мақсаты: Идендер мен ойларды дамытудың құрылымдық әдісі жеткір: Арнайы еш нәрсе жоқ How it works: Төменде қараңыз</p> <p>Толығырақ: http://www.eazhull.org.uk/nic/think_pair_share.htm</p> <p>Жұптасып – ойлан – бөліс (Джесси Джентилдің диаграммасы)</p> 	<p>ар көреді, тыңдайды. Өз ойларын айтады. Билеп сергиді</p>	<p>Смайликтер арқылы бағалау.</p> <p>От шашу</p>	<p>Бейнежазба</p> <p>Түрлі-түсті қарындаш, альбом және суреттер.</p> <p>Интерактивті тақта</p>
<p>Сабақтың соңы</p> <p>5 мин</p>	<p>Рефлексия:</p> <p>Бағдаршам әдісі бойынша бағалау</p> <p>Қызыл – мен ештеңе түсінбедім</p> <p>Сары – маған әлі де түсініксіздеу</p> <p>Жасыл – маған бәрі түсінікті</p>	<p>«Бағдаршам» әдісі бойынша ой қорытып, сабаққа рефлексия жасайды.</p>		

ҚОРЫТЫНДЫ

1-4-сыныптарға арналған «Бейнелеу өнері» оқу пәні эстетикалық және көркемдік білім беруде білімді дәйекті және жүйелі түрде ұсынуға және көркемдік іс-әрекет дағдыларын үйретуге негізделген. Пәндік дағдыларды игеру өз алдына мақсат емес, көркемдік білім мен шындықты бейнелеу, білім алушылардың шығармашылық әлеуетін дамыту құралы ретінде қызмет етеді.

Бейнелеу өнерін оқыту - бұл ойлаудың ерекше тәсілін үйрету. Бейнелеу өнері кеңістікті, пішінді, көлемді, түсті көруге және жеткізуге үйретеді және табиғаттың, адамның үйлесімділігін білуге үйретеді, білім алушылардың эстетикалық және эмоционалды қабылдауын дамытады.

Бейнелеу өнерін оқыту барысында білім алушылардың ойлау, көрнекі есте сақтау, шығармашылық қиял, көркемдік қабілеттер, адамгершілік және эстетикалық сезімдері дамиды және бұл дүниетанымның сәтті қалыптасуының қажетті шарты болып табылады.

Бейнелеу өнерімен айналысу - білім алушының жеке басын дамытудың маңызды құралы. Сабақтарда өзін-өзі басқару, мақсаттылық, тиянақтылық, еңбекқорлық сияқты жеке қасиеттері қалыптасады

«Бейнелеу өнері» пәнін оқытудың міндеттері:

- адамгершілік қасиеттерді дамыту; адамгершілік сезімдерді, Қазақстан халқының мәдениетін және басқа елдердің мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу;
- бейнелеу өнері арқылы әсемдік және қызығушылық сезімін ояту;
- кеңістіктік ойлауды қалыптастыру;
- графикалық және түсті көру дағдыларын дамыту;
- моториканы, логикалық ойлауды, ойлаудың дербестігін және идеяларды іске асыруды дамыту.
- әр түрлі материалдармен жұмыс істеудің көркемдік дағдыларын игеру және әр түрлі бейнелеу техникасын игеру;
- шынайы өмірде көркем мәдениеттің көрінісін көру қабілетін дамыту (мұражайлар, сәулет, дизайн, мүсін, сәндік-қолданбалы өнер және т. б.)
- балалардың сезімтал-эмоционалды көріністерін, есте сақтау, қиял, зейінін дамыту.

Ұсынылған нұсқаулықта Қазақстан Республикасы білім беру ұйымдарының бастауыш сыныптарында «Бейнелеу өнері» пәнін оқыту бойынша оқу-әдістемелік нұсқаулық жұмыстар берілген.

Мазмұны

1	Кіріспе	3 бет
2	Бастауыш сыныптарға арналған «Бейнелеу өнері» пәні бойынша оқу бағдарламасының ерекшеліктері	4 бет
3	Бастауыш сыныптарға арналған «Бейнелеу өнері» пәнінің оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар	9 бет
4	Қорытынды	65 бет